

Naročnina mesečno
25 Din, za inozemstvo
40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2994, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7363.
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SCLOVENECE

Skupščina pogrebcev

Svoje dni so bili letni kongresi II. internacionale, to je onih socialistov, ki v čistokrvnem toku brez kakšne poznejše primbe izvirajo iz marksizma, ki ga je pred 70 leti razlagal Karel Marks, impozantne prireditve. Prišli so najvišji duhovniki socializma, motrili svet in njegove probleme ter reformirali človeško družbo v sveži kopeli bogate besednjake o svetovni revoluciji tlačnega in izkoriščanega človeka. Prvo besedo so imeli vedno zastopniki nemškega socializma, ki jih je obdajal tajinstven čar nepremagljive moči, strnjenih organizacij, discipliniranih bojnikov in globokega znanja. Z ironičnim smehljajem so se sprehajali po obrazih zastopnikov drugih dežel, očetovali pokarati tu, dajali pogum tam in navsezadnje razsuli nad konferenco cvetje svojih nad in svečano obljubo, da bodo pomagali vsem sodrugom sveta, da uresničijo ideale svojega skupnega začetnika. In svetovni proletarijat, kojega oči so bile uprte v svetovni zbor marksističnih vodij, se je z olajšanim srcem vpregel v voz proletarske usode, da ga rine tja proti daljnim in zato tako bleščečim ciljem, proti katerim je poveljujoče zamahnila roka marksističnih vodij.

Letošnji areopag II. internacionale, ki se je sestel v Franciji, torej edini deželi, kjer uživa socializem danes še popolno svobodo idejnega razmaha, je izgubil svoj tradicionalni sijaj in še vedno visokodonečni govori v svečanostni dvorani palače »medsebojne pomoči« v Parizu komaj da rahlo odmevajo v javnosti, ki se zabava nad resnostjo teh osivelih marksističnih prerokov, s katero motrijo položaj svojega pokreta, in tudi nad naivnostjo, s katero pridno naštevajo najboljša sredstva proti fašizmu, ki jih je domala že pogoltnil Kongres francoskih socialistov je bil vsaj pester, ker sta dva duhovita socialisti, Deat in Marquet, znala animirati dolgočasno zborovanje s svojimi nacionalističnimi izjavami, medtem ko je kongres II. internacionale še ob to atrakcijo in se mora prestiti skozi dolgočasen program, ki ne nudi nobene možnosti za kakšno porednost. Poleg tega pa se morajo ti najvišji pontifiki socializma iz vseh dežel skrbno ogibati, da ne bi pritisnili prsta kam na kakšno bolečo rano, da ne bi žalili rahločutnosti kakšnega sodruga ali delali drug drugemu očitke, ki bi motili harmonijo visokega zbora.

V takem razpoloženju in v dobrem spoznanju, da mnogi izmed pričujočih komaj da predstavljajo same sebe, si je kongres II. internacionale stvil nalogo, da znanstveno prouči vprašanje, kako se naj socializem najuspešneje bori proti fašistični poplavi, ki kakor hudournik dere po vsem svetu. Kako se naj zadrži delavec napram fašizmu, kako naj delavski pokret zaustavi triumfalni pohod fašizma? Lepo vprašanje, ki mu tudi ne manjka aktualnosti. Kot prva sta vstala najbolj spoštovanja vredna šefa II. internacionale, Avstrijec dr. Adler in Belgijec Vandervelde ter v skrbno pripravljanih, zgoščenih govorih obrazložila bojni načrt: »zbrati je treba vse protikapitalistične sile«, »zbrati proletarijat, kmeti, srednje stanove, izobražence in strokovne stanove«, »poklicati je treba do nepotrpežljivo mladino, željno stegajočo se za visokimi ideali, vznemirjeno nad sedanjo usodo«, vse to je treba združiti in popeljati v boj »za obnovo države, za moderniziranje vsega zastarelega v sedanjih parlamentarnih ustavah«, dokler ne bodo »pripravljena tla za zmagovalni pohod odrešenega proletarijata v po socializmu prerajeno človeško družbo«.

Sijajne besede, kaj ne, toda za njimi vstaja pošastna slika Italije, Nemčije, Avstrije. Kaj je treba storiti v obrambi proti fašizmu, to smo sedaj slišali v proroških besedah papirnatega manifestu, kaj pa je dejansko bilo storjenega, to nam pa povedo te slike, ki očitajoče zrejo doli na ta čudoviti zbor, ki brodi po zastarelem arzenalu zastarelega marksizma, medtem ko so nove ideologije ostro zabrile po svetu in pomorile skrbno negovane nasade Karla Marksa in njegovih pravo- vernih potomcev.

Kaj je treba storiti v obrambi proti fašizmu? S kakšno avtoriteto pa naj obravnavajo to vprašanje gospodje, ki so pregnani od furije fašizmov kot begunci pridrveli iz Rusije, iz Nemčije, iz Italije, kjer je ta »nepotrpežljiva mladina, ki željno iztega roke proti visokim idealom« čez noč podrli in v razvaline spremenila vse sijajne zgradbe drugih internacionalistov in preko teh razvalin šla za svežejšimi, bolj sodobnimi cilji? Kaj je storil marksizem v Rusiji, kaj je napravil socializem v Italiji, kaj je ukrenila socialdemokracija v Nemčiji, ko so votlo zadonele po marksističnih hrbtih gorjace hitlerjevih napadalnih oddelkov in ko se je prvič zaslislal poveljujoči glas novih narodnih »führerjev«? Oni nemški socialdemokrati, ki jih v Parizu zastopa »lepi Rudi«, to je znani Breitscheid, so še na kongresu II. internacionale, ko so jih sodrugi opozarjali na nevarnosti hitlerizma, od zgoraj dol šepnili, »da niso italijanske«. Ali niso pokazali in dokazali, da zares niso bili niti toliko korajžni ko italijanski sodrugi, ker so se še manj branili ko oni. Tega jim sicer nikdo ne bo očitati, kajti mnogo lažje je biti junak v Parizu, kakor pa v Berlinu, v Rimu ali celo v Moskvi, kjer ne poznajo nobene šale. Toda smešnost je vendarle smešnost in pariški kongres, ki besediči o protifašistični akciji, je podoben zboru mrličev, ki navdušeno debatirajo o zdravlilih, ki bi jih bila lahko ohranila pri življenju.

Mi moramo reči, da nas pariški kongres ni razočaral, pač pa, da nas je iznenadil, ker je dokazal, da je končno javno odpovedal v svoji osnovni misli, da »reši proletarijat in prenovi družabni red«, ker je rastlina liberalne dobe, namenjena, da leči liberalno-kapitalistične grehe. Odtod njegovo slabokrvno tavanje med priznanjem

Po dveh letih in pol

Ljubljana, 24. avgusta.

Ko je leta 1931 aprila meseca došel v Indijo generalni guverner Kanade lord Willingdon, ki ga je po odstopu socialističnega lorda Irwina imenoval angleški kralj za podkralja Indije, je bil položaj tamkaj zelo resen. Vsled Gandhijeve agitacije se je dežela nahajala že dve leti v popolni revoluciji in ves svet je mislil, da je angleške nadoblasti nad Indijo že konec. Lord Willingdon, ki pripada konservativni stranki, je takoj prelomil z Irwinovo politiko koncilijantnosti in odnehanja napram agitaciji neposlušnosti napram zakonom, ki jo je bil Gandhi začel s svojim znamenitim romanjem na zapadno morisko obal, kjer je s svojimi učenci simbolično kopal sol, ki so jo bili Angleži proglasili za državni monopol. Lord Willingdon je po zgledu angleških upravnikov, ki znajo dolgo potrpeti, ko pa stvari preokorajajo maksimalno točko, jih brezobzirno presekajo — začel s politiko močne roke. Vojaštvo je začelo v indske množice streljati, policija jih je pretepala z bambusovimi gorjaci, strojnice so pele svojo strašno pesem in ječe so se po vsej Indiji napolnile, da za nove aretirance ni bilo več prostora. Na ta način je lordu Willingdonu uspelo, da je Indijo v dveh in pol letih popolnoma »pomiril«.

Lord Willingdon loči od Indcev Muslimane

Novi indski podkralj pa se ni ustavil pri politiki policijskih represalij, ampak je znal spretno podminirati pokret indskih nacionalistov za neodvisnost tudi politično. V to svrhu se je poslužil Muslimanov, ki jih je 25 milijonov od 350 milijonov celokupnega indskega prebivalstva. Indci in Mohamedanci se že stoletja sovražijo, ker so Muslimani v srednjem veku Indijo podjarmili. Indci smatrajo Muslimane za pritepence, ki so si deželo z ognjem in mečem osvojili, danes pa samo motijo kompaktnost indskega nacionalnega čustvovanja in strem-ljenj. Neposredno po vojni, ko je vsa Indija

pričakovala, da bo Anglija izpolnila obljubo, ki jo je Indiji dala, ko je pošiljala njene čete na evropsko bojišče, so se Indci in Muslimani politično združili, da avtonomijo izsilijo, zakaj Anglija je, kakor znano, na svojo obljubo popolnoma pozabila in general Dyer je leta 1919 v Amritsarju streljal v indsko množico, med katero so bile žene in otroci, ki so manifestirali za svobodno Indijo. Toda solidarnost med Indci in Muslimani je kmalu prenehala.

Dva različna sveta, ki ne gresta skupaj

Vzrok temu je bil ta, da je kongres indskih nacionalistov, dasi se je Muslimanov posluževal v borbi proti Angliji, njihove politične zahteve dosledno bojkotal in ignoriral. Lord Willingdon je to dejstvo izbral za to, da je v načrtu za indsko avtonomijo, ki ga je bila v letih 1930 in 1931 angleška vlada izdelala, še krepkeje podčrtal zahteve Muslimanov po narodni in kulturni avtonomiji. Muslimani imajo čisto prav, da bi, ako bi se Indija demokratično organizirala, kakor to indski nacionalisti zahtevajo, muslimanska manjšina bila izročena Indcem na milost in nemilost. Ko so bili indski nacionalisti po angleški taktiki prisiljeni, da so začeli debatirati o bodoči indski ustavi, se je kmalu pokazalo, da na noben način niso voljni priznati Muslimanom enakopravnosti v političnem in kulturnem pogledu. Pokazalo se je, da je nasprotje med Indci in Muslimani nepremostljivo: prvi verujejo v celo šumo bogov in njihova etika sloni na popolni neodgovornosti posameznika, ki predstavlja samo en pojav v neskončni vrsti novih rojstev, katerim je vsaka duša podvržena — drugi pa verujejo v enega samega Boga, in njihova etika sloni na moralni odgovornosti vsakega posameznika. In dočim so Indci deljeni v kaste, od katerih so ene božanskega izvora, druge pa tako nizke in umazane, da se jih pošten človek ne sme niti dotakniti, verujejo Muslimani v bratsko enakopravnost vseh, ki verujejo v Allaha. Danes o solidarnosti med Indci in Muslimani ni nobenega govora več.

Polom gandhizma: Množice razočarane in naveličane neprestane borbe

Vsled odpora Muslimanov, katerim so se pridružili tudi parijske, ki jih ostale indske kaste sploh ne smatrajo za ljudi, je indsko nacionalistično gibanje doživelo popoln polom. Namen, ustaviti angleški državni stroj s pomočjo gandistične neposlušnosti, se ni dosegel. Indski nacionalistični kongres obstaja danes iz samih višjih indskih kast, oziroma intelektualcev, dočim je množice, pa naj bodo to Indci ali Muslimani, popolnoma razočarane in naveličane brezuspešne borbe proti Angliji. Lordu Willingdonu je razen tega tudi uspelo, da je pridobil na eni strani Birmo, na drugi pa severozapadno Indijo, ki je obljubljena od samih Muslimanov, za to, da se od ostale Indije odcepi. Drugi cilj lorda Willingdona pa je bil ta, da bi Gandhiju vzel nimbus nedotakljivosti in da bi zmanjšal njegovo avtoriteto. Tudi ta cilj je angleški podkralj dosegel.

Gandhijeva avtoriteta omajana

Gandhijeva avtoriteta je dobila prvi sunek, ko ga je lord Willingdon dal zapreti, ne da bi to izzvalo kaj več kakor običajne demonstracije in takozvane »hartale«, to je spokorne in postne dneve, katere si Indci nalože ob kakšnem tragičnem dogodku. Ker je Anglija znala pridobiti nižje kaste za to, da so se začele zanimati za ustavni načrt indskega federalnega dominijona, je bil Gandhi prisiljen, da opusti svojo pasivnost in angleški podkralj ga je znal pridobiti celo za to, da je šel v London na indsko konferenco, kjer se je poklonil tudi angleškemu kralju. Tudi ta stvar, ki je na vsak način bila nedoslednost, Gandhijevi avtoriteti ni koristila in Gandhi si te avtoritete ni mogel zopet pridobiti, ko je konferenčno mizo v Londonu zapustil in se podal v Indijo, da tam iznova začet pokret civilne neposlušnosti. Gandhi je pač velik človek v etičnem smislu, ni pa politik. In

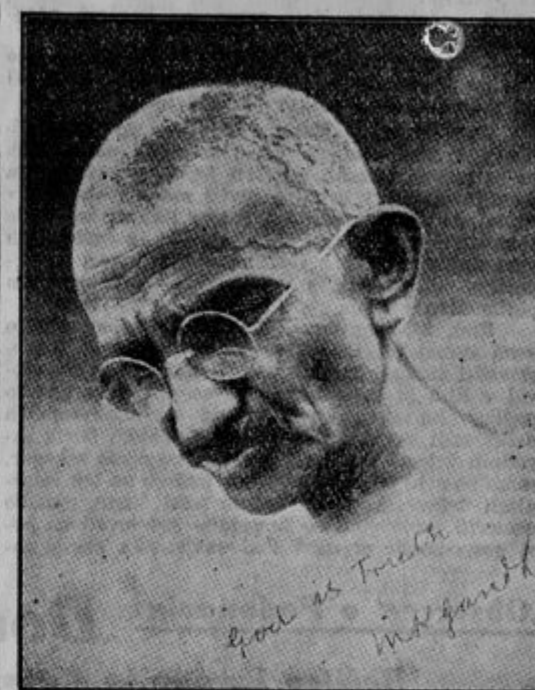
Nemški boikot inozemstva

Berlin, 24. avg. b. »Börsen Zeitung« objavlja senzacionalni članek, v katerem poziva, da se vsi Nemci, ki potujejo v inozemstvo in ki kupujejo inozemsko blago, javno ožigosajo kot sovražniki nemškega naroda in da se v družbi z njimi kot takimi tudi postopa. List naglašja, da so ti ukrepi potrebni, ker z zakonom bojkot inozemskega blaga ni izvedljiv, ker bi se v tem slučaju tudi druge države zatele k sličnim protukrepi.

Prusko notranje ministrstvo je izdalo naredbo, po kateri morajo vsi nemški državljani, ki potujejo skozi Avstrijo, zapustiti državo v 24 urah. Čas se računa od vstopa v Avstrijo.

svoje brezmoči in prorokovanjem daljnih socialnih idealov, od tam njegovo oklepanje raznih obstoječih diktatur, kadar ga tolerirajo, ali njegov srmočni beg, kadar ga preganjajo. Kajti pokreti, ki danes pretresajo človeško družbo, lomijo tudi njene temelje, zato se ne čudimo, če bomo med razvalinami liberalnega reda našli tudi rdeče kamenje njene naravne dependence, to je socializma II. internacionale. Novi red bodo ustvarjale pa druge sile, ki bodo slišale na besedo socialne pravičnosti in socialne ljubezni. Socialne, to se pravi: krščanske.

Indski nacionalni odpor zlomljen Gandhijeva avtoriteta omajana Razdor v Indiji je sedaj popoln

Mahatma Gandhi

ziren in je Gandhija zaprl, dasi je ta napovedal, da bo začel zopet gladovni štrajk. Gandhi je v resnici ta štrajk v jetniški bolnišnici v Booni začel in ga izvajal osem dni. Angleška oblast se to pot za gladovni štrajk Gandhija ni brigala, čeprav je Gandhi vedno bolj slabil in kmalu došel do popolnega izhiranja. Gandhi se je zadnja dva dni nahajal že v stanju agonije in oni, ki so bili okoli njegovega ležišča, so mu usta namakali z mokro brisačo, ker se je zdelo, da nič več ne diha. Ko je prišel k njemu prijatelj misijonar Andrews, ni dajal Gandhi nobenega znamenja življenja več. Morali so mu vliči v usta stopljene soli. Ob njegovem ležišču se je nahajala tudi znana Miss Slade, najbolj navdušena angleška učenka Gandhija, ki je bila pred dnevi spuščena iz ječe v Ahmed-Abadu, kjer je bila predsedala eno celo leto. Šele, ko je bil Gandhi popolnoma pri koncu, ga je ravnatelj jetnišnice po tozadnem nalogu 23. t. m. osvobodil in dal odnesti v palačo lady Thyckersey, njegove prijateljice. Kakor hitro je tu Gandhi pokusil nekaj mleka, je zopet prišel k moči. Igra se je torej ponovila, vsaj je znano, da je Gandhi bil na ta način izpuščen že vdrugič.

Kaj bo sedaj?

Kaj se bo zgodilo sedaj, se ne more vedeti. Skoro gotovo se bodo morali indski nacionalisti spustiti v meritorna pogajanja z Angleži glede nove ustave, ker so v Londonu sklenili, da bodo Indiji dali nov statut diktatoričnim potom, ako bi Indci vztrajali v svoji pasivni rezistenci.

Mirko Neudorfer - ubit

Biv. ministra ustrelil neznan mladenič - Policija zasleduje zločinca

Zagreb, 24. avg. b. Danes ob 14.55 je bil ubit na svojem posestvu, nedaleč od Zlatarja (Savska banovina) narodni poslanec Mirko Neudorfer. Umor se je izvršil tako, da je prišel v omenjenem času na posestvo Mirka Neudorferja neznan mladenič in zaprosil Neudorferja, ko ga je našel, da bi ga sprejel v službo na posestvo. Ko pa je Neudorfer od neznanca zahteval izkazila, je namesto tega potegnil revolver in najprej enkrat ustrelil, nato pa še drugič. Neudorfer je padel na zemljo ter obležal mrtve. Nato je neznanec pobegnil v smeri proti gozdu. Na lice mesta je prišel kar najhitreje upravni policije iz Zagreba s policijskimi agenti in po veljnikom orožniške postaje z orožniki. Ukrenjeno je vse potrebno, da se morilec izsledi.

*

Mirko Neudorfer se je rodil v Hrvatskem Zagorju in je bil star 53 let. Gimnazijo se dovršil v Va-

raždinu, nakar se je vpisal na pravno fakulteto v Zagrebu, kjer je napravil diplomske izpite. Po končanih študijah se je posvetil proučevanju svojega domačega kraja in se bavil intenzivno z gospodarskimi vprašanji in z vzgojo kmetijskega prebivalstva v dobro gospodarje. V politično življenje je stopil šele po prevratu, ko je pri volitvah 1920 nastopil kot nosilec liste Hrvatske seljačke stranke v združenih okrajih Kostanjica-Somobor. Tudi kot parlamentarec se je posvetil posebno gospodarskim vprašanjem in skušal koristiti kmetiskemu ljudstvu, ki ga je v Narodni skupščini zastopal. Ker je bil med poslanci Hrvatske seljačke stranke takoj na vidnem mestu, je bil 1. 1925 vstopil kot državni podtajnik v finančno ministrstvo v kabinetu Uzunovića. Po nekoliko mesecih je moral s kabineto oditi in je vršil zopet funkcije svojega mandata do 20. maja 1930, ko ga je kralj imenoval za ministra brez portfelja v kabinetu generala Petra Živkovića. Dne 3. septembra 1930, ob priliki preosnove Živkovićeve vlade, je postal minister za gozdove in rudnike in ko je general Živković dne 5. januarja 1932 sestavil svoj tretji kabinet, se njegovo ime ne nahaja več med člani vlade, pač pa dva druga Hrvata, Stanko Šibenik in Nikola Preka.

Političen sestanek v Rogaški Slatini

Rogaška Slatina, 24. avgusta. (a) Na poziv g. predsednika vlade dr. Milana Sršića so se snodi sestali v Rogaški Slatini poslanci in senatorji iz dravske banovine na konferenco, na kateri so razpravljali o političnih in gospodarskih vprašanjih dravske banovine in njenih posameznih okrajev. Sestanku so prisostvovali poleg predsednika vlade ministra dr. Kramer in Ivan Pucelj, ban dr. Marušić in vsi poslanci in senatorji Jugoslovanske nacionalne stranke iz dravske banovine. Konferenca je trajala od pol 8 zvečer do 1 ponoči.

Dunajska vremenska napoved. Južne Alpe: Boljše in toplejše vreme.

Zagrebska vremenska napoved. Spremenljivo oblačno brez znatnih padavin.

Francija in Podonavje: Sodelovanje MZ pri končnih pogajanjih

Pariz, 24. avg. b. Glede Mussolinijevega načrta za gospodarsko reorganizacijo srednje Evrope še ni nobenih uradnih poročil. Glede italijanskih predlogov pa se z merodajnega mesta navajajo glavne točke francoske politike v srednji Evropi, ki so:

1. Prenehanje narodno-socialistične nemške propagande proti Avstriji in vzpostavitev normalnih odnosov med politično popolnoma neodvisno Avstrijo in Nemčijo;

2. okrepitev Avstrije s trgovinsko-političnimi olajšavami, ki naj jih bi nudile Francija, Italija in Anglija;

3. izključitev vseh političnih ciljev iz pogajanj, ki se nanašajo na avstrijsko-madžarsko zблиžanje, kakor tudi izključitev političnega nadzorstva Italije in Nemčije;

4. sodelovanje Male zveze pri končnih pogajanjih;

5. nameravani gospodarski pakt za srednjo Evropo bi se imel izročiti odboru, ki naj bi bil sestavljen od zastopnikov štirih velesil.

Po neki vesti »Matine« iz Pariza so se v političnih krogih ponovno razširile vesti, po katerih bi se morali sestanek ministri Nemčije, Francije in Anglije sestati v drugi polovici meseca oktobra v Rimu, da se pogovorijo s šefom italijanske vlade Mussolinijem o vseh najnovejših in aktualnih vprašanjih politike. »Matine« objavlja vest s pripombo, da je krožila že v juniju. V francoskem poslanstvu v Rimu pa o tem ničesar ne vedo.

Rim, 24. avg. b. Tukanjski listi komentirajo vesti dunajskih listov, po katerih bi tudi češko-slovaški zunanji minister dr. Beneš kmalu odpotoval v Rim in poudarjajo, da se akcija za zdravo podlago koristnega sodelovanja srednjeevropskih držav vodi v popolnem skladu s paktom štirih velesil. V tej akciji se ne bo obšlo nikogar, samo po sebi pa se razume, da morajo po teh smericah države, ki so podpisale pakt štirih, enako usmeriti svojo politiko in pridno sodelovati na novi gospodarski ureditvi Podonavja. Ta akcija za-

„Observer“ o Podonavju: Dovolite „Anschluss“!

Rešitev Evrope je v gospodarski zvezi podonavskih držav

London, 24. avgusta m. Angleška javnost ni baš navdušeno sprejela rezultate v Riccione in Mussolinijevega načrta za rešitev srednje Evrope s pomočjo postopnega ustvarjanja podonavske zveze. Angleška javnost se posebno zanima za stališče, ki ga bo z ozirom Mussolinijev načrt zavzela Mala zveza.

Znani publicist Hadlestone je objavil v »Observerju« obširen članek, v katerem se bavi s splošnim položajem v Evropi, zlasti pa s stanjem v srednji Evropi in o stališču Male zveze do najnovejšega Mussolinijevega načrta za reorganizacijo Podonavja. Hadlestone pravi, da je na čelu Male zveze kot glavna nasprotnica proti spremembam v srednji Evropi Češko-slovaška s svojim zunanjim ministrom dr. Benešem. Mala zveza je ustvarjena kot defenzivna kombinacija in z ozirom na evropske razmere bi bilo težko obsojati to zvezo. Pri tem moramo biti seveda na jasnem, kakšen organizem ta zveza predstavlja. Mala zveza pomeni, da ne morejo biti niti velesile, niti Zveza narodov braniteljice obstoječega statusa v Evropi. Mala zveza nam je v potrdilo, da hočejo majhne države voditi svojo lastno politiko brez direktiv velesil, in prav radi tega se združujejo v zvezo. Malo zvezo obkrožajo od treh strani ostanki nekdanje avstro-ogrske monarhije. Avstrija in Madžarska sta kot rti, ki štrle v slovanskem morju. V zadnjem času se je Mala zveza popolnoma konsolidirala. Ona govori sedaj samo iz enih ust, nastopa kot diplomatska enota in opozarja velesile, da ima kot taka celota pravico do naslova velesile. Za nas je važno, nadaljuje pisec, da obstoji pomen Male zveze v tem, da ostaneta Madžarska in Avstrija taksi kot sta.

Glede Avstrije se Italija in Francija popolnoma strinjata. Obstojata samo majhne vendar bistvene razlike. Antagonizem Francije je posreden, Italije pa neposreden. Francoska meja

lzeva podvojenega diplomatskega dela in se radi tega ni treba nikomur buditi, če se bodo vršili pogosti sestanki med predstavniki interesiranih držav. Podpis pakta četvorice je bilo prvo važno poglavje v mednarodni politiki. Mussolini pa pri tem ni obstal, temveč je šel še dalje. Druga etapa njegove akcije je označena s sestankom, ki ga je imel Mussolini s Gombösom in dr. Dollfussom, kakor tudi sklenitev novega pakta med Italijo in Rusijo. Če se ne varamo, stopa Mussolinijeva akcija v tretjo fazo, ki bo pomenila novo važno poglavje v razvoju evropske politike. To faze bo otvorilo potovanje češko-slovaškega zunanje ministra dr. Beneša v Rim, ki bo, kakor trdijo dunajski listi, odpotoval v italijansko prestolnico v najkrajšem času.

Zauzeti Avstrijo od znotraj

Dunaj, 24. avg. (a) »Stunde« domava, da je policija pri svojih nedavnih operacijah proti avstrijski nacionalni socialistični stranki odkrila kodeks v ravnanje avstrijskim hitlerjevcem. Kodeks je sestavljen poslanec Theo Habicht in je bil strogo zaupen; imeli so ga samo voditelji hitlerjevskega gibanja. Kodeks navaja v vseh podrobnostih pot, po kateri morajo iti avstrijski nacionalni socialisti, da pridejo do oblasti. Iz njega se vidi, da so nacisti sistematsko pripravljali ustanovitev hitlerjevske države znotraj avstrijske države, da bi na dan znamenje, ko bi napočila ura nacionalno-socialistične revolucije, tudi dejansko prevzeli vso oblast v svojo roko. Kodeks vsebuje poleg tega tudi tehniška navodila, nasevle za propagando in navodila za likvidacijo finančnih vprašanj.

Straže na avstrijskih univerzah

Dunaj, 24. avgusta. (a) Vlada je sklenila postaviti na univerzah in na drugih visokih šolah posebne straže, da se nič več ne ponove politični izgredi. Straže bodo nameščene v poslopih univerz in visokih šol samih.

ni direktno v nevarnosti, italijanska pa je. Vendar Francija ne more dopustiti, da se razvije italijansko-nemška zveza. Če bi to dovolila, bi postala Italija in Nemčija njeni oficijelni nasprotnici. Če bi se pa zrušila Zveza narodov, bi stala Italija potencialno proti Nemčiji na strani Francije.

Najsigurnejše sredstvo, da se zruši italijansko-nemška kombinacija, je, če se dovoli Anschluss. Okrepitev in povečanje Nemčije na italijanski meji bi prisilila Italijo, da se tesno oklene Francije in da išče njeno pomoč. Na drugi strani pa, če se prepreči Anschluss z zedinjenjem Avstrije in Madžarske, bodo tudi izginili vzroki za oslabitev italijansko-nemškega prijateljstva. Italija pa predlaga avstro-madžarsko zvezo. Francija je prvotno sprejela ta načrt, toda pozneje, ko je spoznala, da bi to ne preprečilo Anschlusa, ga je opustila.

Madžarska je našla veliko podporo v Italiji. Radi tega je Mala zveza tako energično protestirala proti paktu štirih velesil. Rešitev srednje Evrope ni mogoča s postopnimi zvezami, niti z raznimi habsburškimi monarhističnimi načrti, ki imajo v sebi želo revizionizma. Vse, kar bi se ukrenilo v srednji Evropi, bi bilo nesigurno in neupesno; edini načrt, ki bi mogoče uspel, je misel ekonomske konfederacije Male zveze z Avstrijo in Madžarsko.

Ta konfederacija bi bila sicer nekako podobna bivši avstro-ogrski monarhiji, vendar pa bi bili v njej vsi narodi svobodni. Tardien je misel tega načrta že davno objavil. Načrt pa je propadel samo radi rivalitete med velesilami, ki zahtevajo, da srednje-evropske države stremiti za tajnimi zaščitami. Publicist Hadlestone zaključuje svoja zanimiva izvajanja z ugotovitvijo, da to rivalstvo lahko postane usodopolno za vso Evropo, če se mu velesile in male države ne bodo odrekale.

„Nemški uvoz surovin narašča“ (časopisi)

Srdito tajno oboroževanje Nemčije

Berlin, 24. avg. b. Uradno se poroča, da je uvoz surovin v Nemčijo od začetka letošnjega leta prišel silno naraščati. Tako je v mesecu maju uvoz surovin narasel za 27% napram uvozu v istem mesecu lani. V uradnem poročilu se pravi, da je ta povečan uvoz surovin posledica politike nemške države oblasti, ki hoče okrepiti nemško industrijo, da tako zmanjša brezposelnost med nemškim narodom, kar se je tudi v resnici zgodilo. To je razvidno tudi iz uradnih podatkov in statistike o brezposelnosti v Nemčiji.

V tukanjskih političnih in diplomatskih krogih smatrajo, da je to uradno potrjeno povečanje uvoza surovin v Nemčijo odgovor na odkritja londonskega časopisa »Sunday Referret«, ki spravlja porast nemškega uvoza surovin v zvezi s tajnim oboroževanjem Nemčije. Po podatkih londonskega časopisa je narasel uvoz ovin surovin, ki so potrebne nemški industriji za vojne svrhe. V nemškem uradnem komunikatu se medtem ne navaja, kakšno se te surovine in kakaj jih Nemčija uporablja. Znano je, da se uvoz iz Nemčije zmanjšuje in gre potrošnja teh surovin le na račun nemške notranje trgovine, ali s drugimi besedami, za potrebo nemške narodne obrambe, kajti nemška notranja trgovina v sedanji krizi ni sposobna, da absorbira ta preseček.

Italija pa vežba svojo vojsko

Rim, 24. avg. b. Veliki vojaški manevri so bili danes prekinjeni. Vse čete, ki sodelujejo v teh manevrih, se bodo odpobile, nkar se bo jutri ob 5 zjutraj velika vojaška vaja nadaljevala. Obe sovražni stranki sta ostali na svojih položajih, ki sta jih imeli preteklo noč, ko so bili manevri prekinjeni. Iz Garezia poročajo, da se je italijanski kralj Emanuel z opazovalni sestel s predsednikom vlade Mussolinijem v Pedaggere in se z njimi razgovarjal nad eno uro.

V Cuneu, kjer je središče velikih vojaških manevrov, je sklical tajnik fašistične stranke Starace konferenco vseh pokrajinskih tajnikov fašistične stranke ter članov fašističnega direktorija iz Piemonta, Lombardije in Ligurije.

Tu se vršijo velike priprave za veliko vojaško gimnastično tekmo fašističnih avantgardistov. Na tekmi bo sodelovalo 50.000 avantgardistov, 600 čast-

nikov fašistične milice in 1000 instruktorjev fašistične otroške organizacije Ballila.

Napad na saarsko ozemlje?

Berlin, 24. avg. c. Neki nemški list, ki izhaja v saarskem ozemlju, je javil vest, da so napadalni oddelki na nemški meji in ob saarskem ozemlju dobili tajno povelje, da se pripravijo na napad na saarsko ozemlje. Po tej tajni zapovedi se ima izvršiti tajna mobilizacija članov napadalnih oddelkov, ki se bodo potem po zapovedi iz Berlina poglani v saarsko ozemlje. Nemška državna vlada najodločneje demantira to vest in vse slične vesti, ki so se pojavile v zadnjem času v nemških listih.

Sv. oče v Castel Gandolfo

Rim, 24. avg. c. Papež Pij XI. je danes drugič zapustil Vatikan za kratko dobo. Odpeljal se je na dvorec Gandolfo. Ob 7 zjutraj se je odpeljal iz Vatikana vrsta avtomobilov. V prvem avtomobilu so se peljali vatikanski guverner in komandant vatikanskega orožništva. V drugem avtomobilu se je peljal papež Pij XI. z mgr. Caccia Berberini, v dveh naslednjih avtomobilih pa so se vozili komorniki in lakajji. Pred dvorcem Gandolfo je sprejel papeža ing. Castelli, ki je izvršil restavracijo dvorca. Papež je izrazil svoje zadovoljstvo glede izvršenih del. Radi vesti, da se je pripeljal papež, se je zbrala v okolici velika množica ljudstva, kateri je papež podelil blagoslov. Potem se je vrnil v Vatikan.

Berlinski škoš amira

Berlin, 24. avgusta. (a) Stanje msgr. Schreiberja, berlinskega nadškofa, se je tako poslabšalo, da se je bati katastrofe.

Pomirjevanje Atlasa

Pariz, 24. avgusta. (a) Havas poroča iz Rabata: Dosedaj se je v Jobel Badouju pokorilo 600 družin s 24.000 glavami živine. Oblastvom so izročili 340 pušk. Čete, ki prodirajo iz Tadla, so 22. avgusta brez boja zavzele križišče gorovja Louanergi in Qued Nuaf Racut.

Rusko-japonska vojna neizbežna?

Berlin, 24. avg. b. Iz Amsterdama poročajo, da objavlja nizozemski tisk dolga in jasna poročila o vojni nevarnosti na Daljnem Vzhodu, ki postaja iz dneva v dan vse večja in povzroča veliko vznemirjenje v vseh političnih krogih. S tem v zvezi se podreduje značilnost japonske delegacije na pacifični konferenci v Kanadi, ki je zavzela stališče, po katerem je rusko-japonska vojna neizbežna in

ki je v kratkem lahko izbruhne. Kakor se govori v dobro poučenih haških krogih, je nizozemska vlada v velikih skrbih za usodo nizozemsko-indijskih kolonij, ki bi bile zaradi event. konflikta med Rusijo in Japonsko resno ogrožene. Zaradi tega je nizozemska vlada že pričela s pogajanj z Londonom in Washingtonom.

Radikalna stranka prepovedana

„Ker je imela povsem plemensko obeležje“

Belgrad, 24. avgusta. (a) Notranji minister je opirajo se na čl. 7 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi z dne 6. januarja 1929 in njegovih izprememb in dopolnitev z dne 1. marca istega leta, na čl. 13 ustave in na §§ 12 in 13 zakona o društvih, shodih in sestankih, v soglasju s ministrskim svetom odklonil ustanovitev »Jugoslovanske narodne radikalne stranke«, ki se je prijavili gg. dr. Miletić Slavko, vpokojeni minister, Trifu-

novič Ranko, državni podtajnik v pokoju in Bobić Miloš, inženjer, vsi v Belgradu, ker vsebuje naslov »Jugoslovanske narodne radikalne stranke« vse prvine iz imena nekdanje, razpuščene narodne radikalne stranke, ki je imela po poreklu kakor tudi po ozemlju, na katerem je razvijala svojo politično delavnost, povsem plemensko obeležje ali jo je tako vsaj razumel velik del našega naroda.

Premestitve učiteljev

Belgrad, 24. avgusta. (AA) Prosvetni minister je na podlagi § 93. zakona o osnovnih šolah razpisal v »Službenih novinah« izpraznjena učiteljska mesta.

Z okrožnico, dostavljeno kraljevskim upravam, je bilo objavljeno, naj vlože učitelji ljudskih šol, ki žele premestitve, prošnje.

Da bi se te premestitve opravile pravočasno in po določbah zakona o osnovnih šolah, je prosvetni minister imenoval komisijo, ki je na podlagi vloženih prošelj stavila gospodu ministru premestitvene predloge.

Pri določanju kandidatov za posamezna mesta se je komisija ravnala po teh-le načelih:

da je prošelec zadostil zakonskim pogojem za zahtevano mesto,

da je deloval v šoli in izven nje z odličnimi ocenami, in

da zahtevajo njegove rodbinske potrebe premestitev na željene kraje. To velja zlasti v primeru šolobveznih otrok.

Na podlagi komisijekega pregleda prošelj in § 97. zakona o osnovnih šolah je gospod prosvetni minister odredil v dravski banovini te-le premestitve:

Adolf Arzenšek iz Ajdovcev, srez novomeški, v Blagovno, srez celjski;

Martin Ambrož iz Rakovca, srez konjski, v Stranice;

Ivana Bevk iz Kirina, srez Virginmost, v Bloke, srez logaški;

Evgenija Bizjak iz Velikega Trna, srez krški, v Babno polje, srez logaški;

Angela Berko iz Krizevcev, srez ljutomerski, k Sv. Jakobu v Slovenskih goricah, srez Maribor-levi breg;

Fran Borko iz Krizevcev, srez ljutomerski, k Sv. Jakobu v Slovenskih goricah;

Matilda Bavkova iz Stogovca, srez ljutomerski, na Sladki vrh, srez Maribor-levi breg;

Vilbald Beloglavac iz Srdice, srez Murska Sobota, v Gornjo Lendavo, srez Murska Sobota;

Vilbald Cerer iz St. Miklavža, srez Slovenj-gradec, v Kozje, srez šmarje pri Jelšah;

Alojzij Carli iz St. Jerneja, srez novomeški, v Talci vrh, srez črnomeljki;

Marija Ditič-Smalc iz Vidoncev, srez Murska Sobota, v Bakovce, srez Murska Sobota;

Jožef Duh s Sladkega vrha, srez Maribor-levi breg, v Veliko Nedeljo, srez ptujski;

Ana Fanton-Hecimović iz Plazkega, srez ogulinski, na Jezersko, srez kranjski;

Oton Fettich-Frankhalm z Velikega Podloga, srez krški, v Gerlince, srez Murska Sobota;

Karlo Volmajer od Sv. Lovrenca, srez Maribor-desni breg, na Muto, srez prevajski;

Janez Hartman iz Nove Cerkve, srez ptujski, k Sv. Ani, srez kranjski;

Ana Hartman iz Nove Cerkve, srez ptujski, k Sv. Ani, srez kranjski;

Janez Hribernik od Sv. Andreja, srez ptujski, v Jarenino, srez Maribor-levi breg;

Adela Ingolič iz Polenske, srez ptujski, v Dornovo, srez ptujski;

Marija Jazbec od Sv. Jurija, srez Murska Sobota, v Trdkovo, srez Murska Sobota;

Ludovik Jazbec iz Strojne, srez prevajski, k Sv. Miklavžu, srez ptujski;

Amalija Colauti iz Sebeborcev, srez Murska Sobota, v Dobovo, srez brežiški;

Franco Kolar od Sv. Duha, srez ljutomerski, v Rečico, srez gornjeorajski;

Ana Kolnik od Sv. Marjete, srez ptujski, v Čadram, srez konjski;

Mirko Ljubič iz Doline, srez dolnjelendavski, v Dolno Lendavo;

Julijana Lapajne od Sv. Antona nad Rajhenburgom, srez brežiški, v Bizeljso, srez brežiški;

Dragotin Langot iz Dolnjih Slavečev, srez Murska Sobota, v Veliki Podlog, srez Murska Sobota;

Vladimir Martelanc iz Jagozdca, srez črnomeljki, v Črnomelj;

Hermenegilda Martelanc iz Čepelj, srez črnomeljki, v Črnomelj;

Ana Markelj iz St. Janža, srez ptujski, v Predvor, srez kranjski;

Jakov Meško iz Cankove, srez Murska Sobota, v Trdkovo, srez Murska Sobota;

Marija Ogrizek iz Prištave, srez šmarje pri Jelšah, v Kostrivno;

Anton Pohar iz Marije Reke, srez celjski, v Kapelo, srez brežiški;

Angela Perčič iz Hinj, srez novomeški, v Voklo, srez krški;

Rajko Pardubski iz Leskovca, srez gruzanski, v Hranstnik, srez laški;

Marijan Pavčič iz Zavrča, srez ptujski, v Rovte, srez logaški;

Kristina Petek iz Runeča, srez ptujski, v Kolovrat, srez litjski;

Milan Ražem iz Biograda na moru v Loški potok, srez kočevski;

Antonija Sanein iz Dobrovnika, srez dolnjelendavski, v Arčice, srez brežiški;

Ernest Stanič iz Mežice, srez prevajski, v Dobro polje, srez kočevski;

Ivan Stanič iz Vidoncev, srez Murska Sobota, v Bakovce;

Marija Stres iz Trebelnega, srez krški, v Hajdino, srez ptujski;

Marlo Stokelj iz Marenberga - Sv. Trije kralji, srez prevajski, v Središče, srez ptujski;

Martin Stefancioja iz Kozjega, srez šmarje pri Jelšah, v Globoko, srez brežiški;

Vinko Šerona od St. Jurja ob Ščavnici v Ljubno, srez gornjeorajski;

Bogomira Šketelj od Sv. Duha v Haložah, srez ptujski, v Dob, srez kamniški;

Šviko Tomšič iz Kramarovcev, srez Murska Sobota, v Srdico, srez Murska Sobota;

Ana Terpin iz Dobrič, srez novomeški, v Poljane, srez kranjski;

Miroslav Vidmar z Rakeka, srez logaški, v Radeče, srez krški;

Otilija Zidar od Sv. Antona, srez Maribor-levi breg, v Mežico, srez prevajski;

Alfred Zehelj iz Bočne, srez gornjeorajski, v Gornji grad.

Preveč učiteljc:

zato se ukine prvi letnik na ženskih učiteljskih

Belgrad, 24. avg. m. Zaradi vedno večje hiperprodukcije učiteljskega naraščaja je prosvetni ministerstvo s svojim odlokom št. 26.101 z dne 7. avgusta letos ukinilo sprejemanje dijakinj v prvi letnik na vseh ženskih učiteljskih v državni. Isto se je zgodilo tudi na nekaterih moških učiteljskih, kjer se letos ne bodo sprejemali dijakinj v prvi letnik, ali pa se bodo sprejeli v zelo omejenem številu. Kot rečeno, je prosvetni ministerstvo izdalo gornji razpis zaradi prevelikega števila učiteljskega naraščaja, ki po končanih studijah ne more priti do namestitve in tudi zaradi tega, ker za to ni proračunske možnosti. Tako je v letošnjem proračunu predvidenih približno 200 praznih mest, za katera se poteguje okoli 3000 prošelec. Teh 200 mest pa bodo v glavnem zasedli učitelji, ki so zaradi odsluženja vojaškega roka morali prekiniti državno službo, v katero so že bili sprejeti. Vzrok za to, da hoče prosvetni ministerstvo omejiti dotok ženskih moči na učiteljska je v tem, ker danes ni nobene pravega številčnega razmerja med učitelji in učiteljicami, ker pridejo na vsakega učitelja vs tri učiteljice.

Kongres mest

Novi Sad, 24. avgusta. c. Ob priliki letošnjega kongresa mest in kongresa mestnih uradnikov, ki bo v Novem Sadu od 20. do 28. septembra, bodo priredili v Novem Sadu slavnosten teden. Sodelovala bo trgovsko-industrijska-obrtna zbornica, Udruženje trgovcev in druga društva gospodarskega značaja, ki bodo skupno s tukanjsko Zvezo kulturnih društev ustanovili začasno zvezo za čim boljše organizacijo. Trgovska, industrijska in obrtna zbornica je že obljubila znatno subvencijo, pomagali bosta tudi banska uprava in mestna občina ter tudi nekatere okoljske občine. Po programu bodo priredili razstavo izključno novosadske produkcije. V Novem Sadu bo tedaj gostovala belgrajska opera, priredile se bodo mednarodne sportne tekme, namerava se prirediti velik koncert Filharmonije, razen tega pa tudi še druge manjše prireditve.

Belgrajske vesti

Belgrad, 24. avg. b. V Ivankoviči ulici se je davi obesil osmošolec Milorad Jelisavič zaradi neuspeha pri sprejemnem izpitu za državno prometno šolo.

Belgrad, 24. avg. b. Snoči so prispeli s posebnim vlakom v Belgrad češko-slovaški izletniki, ki so napravili daljše izlete po Balkanu. Izletniki so se ustavili tudi v Belgradu, kjer se bodo zadržali dva dni, nkar se vrnejo v svojo domovino.

Belgrad, 24. avgusta. m. Z odlokom prometnega ministra je upokojen Franjo Kobcek, pošto-brzovojni uradnik 8. pol. skup pri poštenu uradu v Zajčevu.

Belgrad, 24. avgusta. m. Z današnjim popoldanskim vlakom se je vrnil z daljšega dopusta tajnik tukanjske apostolske nunciature g. Bertoli.

Strahovite nevihte v Ameriki

Newyork, 24. avgusta. (a) Na vzhodni ameriški obali je večeraj divjalo strahovito neurje. Vse železniške zveze so prekinjene. Vihar je ponekod divjal s hitrostjo 80 milj na uro. Povzročil je nad 2 milijona dolarjev škode. V Norfolku so morski valovi preplavili ulice in ceste. Štiri osebe so utonile. Pomol je porušen. V Portsmouthu je pretrgani električni tok ubil tri črnce. Sallisbury je baje popolnoma razdejano. Vihar je dosegel tudi Washington, toda tu je divjal že z zmanjšano silo. Navzle temu je ruval drevesa, prevračal avtomobile in ustavljal ves tramsvajski promet. Vse letalske zveze so bile prekinjene. Ladje vojne mornarice na vsej vzhodni obali imajo nalogo, da pomagajo ogroženim ladjam in parnikom.

Drobne vesti

Madrid, 24. avgusta. c. Po uradnih podatkih znaša število nezaposlenih v Španiji okoli 450.000, od teh nad polovico poljedelcev.

Šibenik, 24. avgusta. c. Sinoči so pripluli v šibeniško luko križarka »Dalmacija«, rušilec »Dubrovnik«, nosilec letal »Zmaj« in več torpedovk.

Carigrad, 24. avgusta. (a). Herriot si je večeraj ogledal razvaline Troje. Danes se je vrnil v Carigrad. Še tekom današnjega dne se bo Herriot vkrcal na ruski parnik »Čičerine« in odpotoval v Sovjetsko Rusijo.

Volivni red za Delavsko zbornico

Skupščina Delavske zbornice v Ljubljani je sklenila na svoji seji z dne 6. avgusta 1933, da se nadomesti volivni red z dne 9. februarja 1928 z naslednjimi določbami, ki stopijo na mesto čl. 25. do 59. statuta zbornice.

Člen 1. Čas volitev določa ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje. Volitve se morajo izvršiti najkasneje v roku 3 mesecev od dne razpisa volitev.

Člen 2. Področje zbornice tvori za volitve v skupščino eno volivno okrožje.

1. GLAVNI VOLIVNI ODBOR

Člen 3. Volitve vodi glavni volivni odbor, katerega tvorijo:

Odposlanec ministrstva za socialno politiko, predsednik ali od uprave določeni predstavnik dotedanje Delavske zbornice in predsednik ali podpredsednik (delojemalec) okrožnega urada za zavarovanje delavcev na sedežu zbornice, če ni v službenem odnosu z zbornico, blaginjak dotedanje Delavske zbornice ter po en predstavnik vsakega v dotedanem plenumu zbornice obstoječega kluba. Ako je predsednik (podpredsednik) OUZD v službenem odnosu z zbornico, odredi predstavnik delavske grupe ravnateljstva iz svoje srede z večino glasov.

Pri ugotavljanju definitivnih volivnih rezultatov sme prisostvovati delu glavnega volivnega odbora s posvetovalnim glasom po en predstavnik vsake kandidatne liste, imenovan na kandidatni listi.

Predsednik glavnega volivnega odbora je odposlanec ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje.

Člen 4. Ko odredi ministrstvo za socialno politiko volitve in imenuje svojega odposlanca, skliče ta člane glavnega volivnega odbora, ki ukrepejo sledeče:

- a) izdajo nalog organom zavarovanja, da se izdelajo volivni imeniki;
- b) določijo točne dneve volitev;
- c) imenujejo člane in namestnike krajevnih volivnih komisij ter določijo višino odškodnine za njihovo delo;
- d) določijo, kje in kako se imajo vlagati kandidatne liste;
- e) določijo obrazec za volivni imenik;
- f) določijo obrazec za kandidatne liste;
- g) določijo obliko glasovnice in način, kako se nabavijo;
- h) določijo krajevne volivne edinice.

Dnevne članom glavnega volivnega odbora določi minister za socialno politiko in nar. zdravje.

Člen 5. Glasovanje se vrši po krajevnih volivnih edinicah (Okrožnih uradih za zavarovanje delavcev, njihovih ekspoziturah, podružnicah in bratovskih skladnicah), čijih organi obsegajo najmanj 100 volivcev in katere določijo kot krajevne volivne edinice glavni volivni odbor. Vse področje zbornice razdeli glavni volivni odbor na krajevna volivna okrožja, in sicer tako, da sta glasovanje in kontrola čim lažja in popolnejša.

Mala zavarovalne edinice se lahko priključijo večjim sosednjim edinicam.

Volišča smejo biti tudi v krajih, kjer dela večje število delavstva in kjer ne obstoje organi zavarovanja.

Za večja mesta sme glavni volivni odbor določiti večje število volišč.

Glasovanje se mora izvršiti v prostorih in na področju zunaj podjetja, razen v primerih, kjer so podjetja čisto osamljena in preveč oddaljena od pripravnih prostorov za glasovanje.

Člen 6. Glasovanje se more vršiti samo ob nedeljah. Glavni volivni odbor more po potrebi odrediti, da se v nekaterih krajih sme glasovati tudi v soboto pred volitvami ali v soboto in nedeljo.

2. REKLAMACIJSKI ODBORI

Člen 7. Glavni volivni odbor vrši posle reklamacijskega odbora.

3. KRAJEVNE VOLIVNE KOMISIJE

Člen 8. O razgrnitvi volivnih imenikov, razdeljevanju glasovnic, razglasitvi kandidatnih list, zbiranju glasovnic in njihovem preštevanju odloča krajevna volivna komisija, ki sestoji: iz predsednika, katerega odredi iz vrst državnih ali samoupravnih uradnikov predsednik glavnega volivnega odbora, in enega predstavnika Delavske zbornice iz vrst volivcev dotičnega kraja, katerega določi upravni odbor Delavske zbornice.

Take krajevne volivne komisije se postavijo za vsako volišče.

Delu krajevne volivne komisije pri sprejemanju glasovnic in pri ugotavljanju volivnih rezultatov prisostvuje s posvetovalnim glasom po en predstavnik vsake kandidatne liste iz dotičnega kraja, imenovan na kandidatni listi.

Za člane krajevnih volivnih komisij se imenujejo na isti način tudi namestniki. Vse stroške za volitve, izvedeni onih za objavljanje kandidatnih list, nosi Delavska zbornica.

Člen 9. Krajevni volivni odbori se sestanejo takoj, ko dobe nalog od glavnega volivnega odbora. Oni objavljajo in razgrinjajo volivne imenike in pozovejo volivce, da pregledajo volivne imenike in zahtevajo popravke.

Člen 10. Vsi organi delavskega zavarovanja so dolžni zadostiti v čim najkrajšem roku zahtevam glavnega volivnega odbora in mu staviti na razpolago potrebne prostore, osebe in sredstva za delo.

Malomarnost ali neposlušnost pri tem poslu se bo smatrala za disciplinaren prestop in bo v primeru pritožbe glavnega volivnega odbora odgovorna oseba kaznovana potem disciplinskega sodišča po predpisih pravilnika Osrednjega urada za zavarovanje delavcev.

4. SESTAVA VOLIVNIH IMENIKOV

Člen 11. V volivne imenike se morajo vpisati vsi delavci in nameščenci brez razlike spola, ki so do dneva razpisa volitev zavarovani proti boleznim pri ustanovah za zakonsko obvezno zavarovanje delavcev na podlagi stanja prijave na dan volivnega razpisa in plačujejo za Delavsko zbornico odrejeno določilo.

Člen 12. V roku, ki ga je odredil glavni volivni odbor, so dolžne vse določene krajevne volivne edinice izdelati volivne imenike, v katere je vpisati vse osebe z glasovalno pravico na področju te volivne edinice.

Krajevni organi delavskega zavarovanja, ki niso razglašeni kot volivne edinice, so dolžni poslati prepis teh spisov krajevnim volivnim edinicam, kateri so priključeni.

Člen 13. Tako sestavljeni volivni imeniki morajo biti razgrnjeni v vseh volivnih edinicah in njim priključenih nižjih organih zavarovanja 10 dni. Krajevni volivni odbor je dolžan obvestiti vse delav-

stvo, da so volivni imeniki razgrnjeni, kakor tudi o načinu, kako se zahteva poprava imenika.

Vsak član zbornice ima pravico, da v gornjem roku volivne imenike pregleda, prepíše, objavi, natisne in da zahteva bodisi zase bodisi za drugega njih popravke.

Člen 14. Popravek se mora zahtevati ustno ali pismeno pri organih, kjer je imenik razgrnjen. Ko se zahteva popravek, se morajo predložiti dokazi, da ima dotična oseba glasovalno pravico v smislu čl. 33 teh pravil ali da je nima.

Vse te pritožbe se imajo poslati na sklepaje glavnemu volivnemu odboru, ki je dolžan o njih sklepati najdalj v roku petih dni od dneva, ko jih je prejel. Odobrene spremembe se vpíšejo takoj v volivni imenik.

5. POTRDIČEV KANDIDATNIH LIST

Člen 15. Glasovati se more samo za potrjene kandidatne liste.

Člen 16. Pravico do kandidiranja imajo samo začasno ali stalno koalirane delavske in nameščenske strokovne organizacije, ki so do dneva razpisa redno registrirane pri Delavski zbornici.

Delavska zbornica je dolžna dati glavnemu volivnemu odboru poročilo, katere delavske strokovne organizacije so bile pri njej na dan razpisa volitev registrirane.

Člen 17. Kandidatno listo predajo osebno najmanj trije predstavniki organizacije, ki jo predloži glavnemu volivnemu odboru, zajedno s pismenim potrdilom organizacije, da so predlagani kandidati redni člani te organizacije.

O sprejemu kandidatne liste mora izdati glavni volivni odbor prinosilec potrdilo, v katerem mora biti naznačena vsebina predložene liste.

Člen 18. Na vsaki kandidatni listi mora biti navedeno z imenom, priimkom, poklicem in krajem stanovanja najprej ugotovljeno število kandidatov, za njim istotoliko namestnikov za člane zbornice. Kandidati za člane in njihove namestnike morajo biti člani organizacij, ki jih predlagajo.

Med kandidati morajo biti delavci raznih strok. V delavski skupini kandidirajo lahko tudi funkcionarji delavskih strokovnih organizacij.

Med prvimi kandidati na listi morajo biti delavci iz najvažnejših gospodarskih strok.

Katere gospodarske stroke so najvažnejše, določa glavni volivni odbor na podlagi predloga upravnega odbora Delavske zbornice in objavi skupno z razpisom volitev.

Za zelo važne stroke gospodarstva, katerih delavstvo je grupirano in oddvojeno od ostalega delavstva ter predstavlja za zbornico zelo važen faktor (prometno osebe, rudarji), more glavni volivni odbor na predlog upravnega odbora zbornice odrediti, da ta stroka delavstva voli v posebni kuriji. V tem primeru se bodo kandidati na vsaki kandidatni listi te stroke navedli posebej in oddvojeno; delavstvo te stroke voli posebej in njihovi glasovi se računajo kot oddani samo za te kandidate. Glavni volivni odbor odredi v takem primeru za to stroko število kandidatov, v kolikor to odgovarja številu volivcev te stroke napram številu volivcev ostalih strok.

Nameščenci, ki spadajo pod zakon o penzijskem zavarovanju od 12. maja 1922 in vsi ostali nameščenci, ki vrše važne posle v smislu čl. 324 obrtnega zakona, glasujejo v posebni kuriji za liste, katere predlože organizacije zasebnih nameščenec. Število na to grupo odpadajočih kandidatov (namestnikov) bo odredil glavni volivni odbor po predpisih prejšnjega odstavka.

Razen originala so dolžni predati predlagatelji v roku 3 dni po potrditvi liste 10 izvodov natisnjene kandidatne liste za vsako volivno mesto.

Člen 19. Zaeno s kandidatno listo je predložiti: Pismeni pristanek vsakega kandidata in namestnika, da sprejme kandidaturu na listi dotičnega predlagatelja; dokaze, da imajo kandidati vse pogoje, katere predpisuje zakon in statut za izvrševanje te funkcije. Kandidata se lahko samo na eni kandidatni listi. V spornem primeru je vlagatelj kandidatov pristanek na prvi potrjeni listi; dokaz, da so predlagatelji volivci.

Člen 20. Glavni volivni odbor se mora uveriti, ali je sestavljena kandidatna lista tako, kakor je to po statutu predpisano in mora opozoriti predlagatelje na nedostatke, pri čemer jim mora dopustiti rok za izpolnitev, ki pa ne sme biti daljši, kakor do dne, ko se mora vlaganje list končati.

Člen 21. Vlaganje kandidatnih list pričenja z dnem, ki ga odredi glavni volivni odbor, najkasneje pa trideseti dan po razpisu volitev in traja najdalj petnajst dni.

Člen 22. Glavni volivni odbor odloča o pravilnosti liste. Ako ugotovi, da je lista v redu, jo mora potrditi, zahtevati, da se mu predlože v roku treh dni natisnjeni izvod liste in razposlati natisnjene izvedbe krajevnim volivnim odborom. V primeru, da glavni volivni odbor potrditev liste odkloni, mora dati predlagateljem zadevni pismeni odlok, proti kateremu je dopustna v roku 24 ur pritožba na ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje, čigar odločitev je končno veljavna.

Ako se odpove kandidat po potrditvi liste kandidatskemu mestu, lista s tem ni razveljavljena.

6. RAZGLASITEV KANDIDATNIH LIST

Člen 23. V vsakem okraju, kjer so razgrnjeni volivni imeniki, morajo biti razgrnjene tudi natisnjene kandidatne liste najmanj pet dni pred dnem volitev. Volivci si morejo te liste vsak čas ogledati in jih prepisati.

Potrjene kandidatne liste bodo nosile številke po redu, kakor so bile od glavnega volivnega odbora sprejete.

7. UKREPI PRED GLASOVANJEM

Člen 24. Ako je vložena samo ena kandidatna lista, proglasi glavni volivni odbor vse kandidate te liste za izvoljene.

Člen 25. Volivci, ki delajo najmanj 5 km oddaljeno od svojega volišča, imajo pravico zahtevati pismeno od krajevnega volivnega odbora najkasneje pet dni pred volitvami, da se jim dostavi pismeno glasovalno kuvert in glasovnice za volitve. Prejete glasovnice morajo volivci poslati po pošti tako, da prispeje h krajevnomu odboru najkasneje do zaključitve glasovanja.

8. NAČIN GLASOVANJA

Člen 26. Na dan volitev se sestane krajevni volivni odbor ob 8 dopoldne. Seji morajo prisostvovati vsi člani ali njihovi namestniki, morejo pa si prisostvovati tudi predstavniki kandidatnih list. Najprej se mora napraviti zapisnik, v katerem se ugotovi, kolikšno je skupno število volivcev, koliko, kako in kam je razposlanih glasovnic. Potem se prične sprejemanje glasov. Sprejemanju morata prisostvovati stalno vsaj en član volivne komisije in en predstavnik liste. Ako ni predstavnikov liste,

morata prisostvovati glasovanju stalno dva člana volivne komisije ali njih namestnika.

Člen 27. Glasuje se osebno, neposredno in tajno.

Ko se prične sprejemanje glasov, se morajo pripuščati došle osebe na volivno mesto po redu, kakor prihajajo.

Volivni odbor bo na podlagi veljavnih legitimacij (krstni list, prijavi list, davčne knjižice, poslovniki in drugi dokumenti) ugotovil identičnost došlih in če je volivec vpisan v volivnem imeniku. V poseben zapisnik se morajo vpisati priimek, ime in tekoča številka volivca v volivnem imeniku.

Volivec dobi potrebna navodila za glasovanje in prazno kuvert ter glasovnico vsake kandidatne liste. Nato se napoti v zaprt prostor z navodilom, naj da v kuvertu glasovnico, za katero želi glasovati, nepretrgano, druge glasovnice pa raztrgane.

Vsaka kandidatna lista ima glasovnice posebne barve, katero odredi glavni volivni odbor v sporazumu s predlagatelji liste. Vsaka lista sme biti samo ene enostavne barve.

Po zaključku sprejemanja glasov mora krajevni volivni odbor najprej primerjati, če se število sprejetih kuvert ujema s številom volivcev, vnešenih v zapisnik, nakar en član volivnega odbora odpira kuverte in jemlje iz njih glasovnice.

Pred drugim članom volivnega odbora se morajo zbirati glasovnice po kandidatnih listah.

Kuverte, ki ne vsebujejo predpisanega nepretrganega glasovalnega listka (glasovnice), ali vsebujejo imena kandidatov izven list, ali neraztrgane glasovnice za razne liste in organizacije, katerih liste niso potrjene, se zbirajo ločeno in so brez vrednosti.

Več neraztrganih glasovnic v eni kuverti za enega in istega kandidata velja kot en glas.

Po izvršenem odpiranju se izvrši preštevanje, koliko glasov je dobila posredna kandidatna lista. Sprejete glasovnice se morajo takoj zložiti, zaviti in zapечатiti.

Ves ta posel se vpíše v zapisnik, v katerega more evatiti tudi vsak član volivnega odbora in prisotni predstavnik kandidatne liste svoje pripombe.

Po zaključku glasovanja se izvrši končno štetje veljavnih in neveljavnih glasov in število glasov, ki so odpadli na vsako kandidatno listo. Izgotovljeni in podpisani zapisnik volivnega odbora se mora zapечатiti in poslati zaeno s prejetim glasovnicami glavnemu volivnemu odboru, ki jih čuva do sklepa skupščine Delavske zbornice in ministrstva za socialno politiko.

9. UGOTAVLJANJE VOLIVNIH REZULTATOV

Člen 28. Glavni volivni odbor se sestane drugega dne na seji, kateri morejo prisostvovati tudi predstavniki kandidatnih list. Od odpira poslane mu zapisnike krajevnih volivnih odborov in ugotavlja, ali je bilo vse pravilno izvršeno.

Na podlagi zapisnikov se ugotavlja in seštevava, koliko je katere lista dobila glasov.

Sklepa samo glavni volivni odbor, a predstavniki kandidatnih list izjavljajo eventualno svoje pripombe na zapisnik.

Člen 29. Volivni rezultat se ugotavlja takole: Skupno število vsake liste se deli z eno do šestdeset in vsak tako dobljeni zaporedni količnik se zapiše eden pod drugega za vsako listo. Mandati članov in namestnikov se dodeljujejo po vrsti oni listi, ki ima največji zaporedni količnik.

Zemlja gori Velik požar na Barju

Blatna Brezovica, 21. avg.

Zaradi velike suše se večkrat vname zemlja na barju, posebno, ako je šotnata. Dne 16. avg. je pričela goriti zemlja posestnice Franciske Heravter z Blatne Brezovice. Ogenj se je tako hitro širil, da je naslednji dan že 200 m² daleč segal na vse strani. Ker se nobeden ni zmedel za gašenje, je 18. avg. bilo že čez 500 m² ognja, ki je segal čez 1 m globoko. Ko so videli, da ni več

Ako je samo še eden nedeljen mandat, a imata dve listi zaporedni mandat, se odloči z žrebanjem.

Razdelitev mandatov po listah se vpíše v zaključni zapisnik glavnega volivnega odbora. Izvoljenim članom zbornice in njihovim namestnikom mora dostaviti glavni volivni odbor legitimacije o izvolitvi.

V primeru glasovanja v posebni kuriji se dodeljevanje mandatov oddvojenim kandidatom vrši posebej po istih principih na podlagi števila za nje oddanih glasov.

Člen 30. Zaključni zapisnik glavnega volivnega odbora z vsemi zapisniki krajevnih odborov in pritožbami proti volitvam se izroči verifikacijskemu odboru Delavske zbornice.

Člen 31. Proti nepravilnosti volitev se more pritožiti vsaka organizacija, ki je registrirana v Delavski zbornici, v roku treh dni po zaključku volitev. Pritožba se preda glavnemu volivnemu odboru, ki jo je dolžan poslati s svojim poročilom v roku treh dni verifikacijskemu odboru Delavske zbornice.

Člen 32. O pravilnosti volitev in o pravilnosti dela glavnega volivnega odbora pri razdeljevanju mandatov odloča skupščina zbornice, ko je zaslila poročilo verifikacijskega odbora. Člani Delavske zbornice, ki bi bili nezadovoljni z odločitvijo zbornice o potrditvi ali nepotrditvi spornih volitev ali mandatov, se morajo pritožiti pri ministrstvu za socialno politiko proti rešitvi skupščine.

Ako v roku 15 dni po prejemu pritožbe in volivnih aktov minister za socialno politiko ne razveljavi spornih volitev ali ne odredi glede njih preiskave, postanejo sklepi skupščine pravomočni.

Člen 33. Deloma ali v celoti razveljavljene volitve se morajo ponoviti.

10. SKLICANJE NOVO IZVOLJENE SKUPŠČINE

Člen 34. Novo izvoljeno skupščino mora sklicati predsednik dotedanje zbornice najdalj v roku dveh mesecev. Ako tega ne stori, jo skliče minister za socialno politiko in narodno zdravje.

11. PREHODNA ODREDBA

Člen 35. Izvzeto od odredb člena 16. tega volivnega reda imajo pri prvih naslednjih volitvah pravico do vlaganja kandidatnih list vse delavske in nameščenske strokovne organizacije, katerih pravila bodo odobrena od pristojne oblasti in ki bodo registrirane pri zbornici do dne vlaganja kandidatnih list.

*

Ta volivni red za volitve skupščine Delavske zbornice v Ljubljani je bil sprejet na VIII. seji skupščine dne 6. avgusta 1933 in odobren od g. ministra za socialno politiko in narodno zdravje pod št. br. 31.051-33 z dne 16. avgusta 1933.

VOLIVNI ODBOR DRUŠTVA ZDRUŽENIH TRGOVSKIH IN ZASEBNIH NAMEŠČENCEV ZA SLOVENIJO

Ker se bo Društvo Združenih trgovskih in zasebnih nameščenec za Slovenijo udeležilo volitev v Delavsko zbornico, je že začelo volivne priprave, ki jih vodi volivni odbor, v katerem so: urednik Franc Kremlar, Jože Baš, Vilko Cuderman, Jože Hvale, Avgust Kalan, inž. Vinko Košir, Avgust Novak, Lojze Sitar in Rudolf Smersu.

Krščanske zasebne nameščence in trgovske sodelnike opozarjamo na volivne imenike, ki bodo kmalu razpoloženi na ogled. Reklamacijsko postopanje je zelo važno. Kdor ne bo vpisan v volivni imenik, bo izgubil volivno pravico! Zato točno preberite tozadevne določbe volivnega reda, ki ga zgoraj prinašamo!

Nevihtha s točo pri Metliki

Metlika, 23. avgusta.

Včeraj proti šesti popoldne so se začeli grmadi grdi oblaki nad vasi po vnožju Gorjancev. Od Semeča, čez Streklevec, proti Suhorju, čez Metliko... Nihče ni pričakoval po primeroma hladnem dnevu, da se utesne razvijati tako neurje. Kakor svinec se je valilo čisto do tal, bliski so sekali skozi grmade oblakov. Če bi ne obetalo groze, bi človek užival to silovito in veličastno sliko, ko je ob šestih popoldne nastala noč.

Tedaj pa se je sprostil nebo. Med silnimi sunki viharja, ki je lomil slabša in močnejše izpostavljena drevesa, se je vtila silna ploha, da je bilo v hipu vse pod vodo. Vsi kanali in požiralniki po cestah, vsi odvodniki so odpovedali, vsepovsod je voda vdirala v kleti in prizemlje. Vmes pa je naletavala toča. Povprečno je bila orehove debelosti, a bilo je tudi debelejših zrn kot kurja jajca. Povprečno je tehtala po 2-3 dkg. Težja zrna, ki jih je bilo mnogo, so imela do šest dek. Bilo je pa še bolj težkih. Kamor je zadela, ni ostalo mnogo. Če je zalotila malo žival, je bila to smrt. Ni bila to okrogla toča, marveč vsa robata, kakor da bi se vsul cestni gramoz. K sreči ni bila jako gosta. Toliko je je pa bilo prav na široko, da se je pod kapom nabralo kar kupuro.

Najhuje je udarila čez Metliko, kjer je do hudega potokla po dolenjih Berčicah, po Veselici, kjer je močno prizadeta trta, na Vejarju, kjer je vzelo ajdo in prosa, podobno je po Bočki. Od ajde stoji le še redka, okleječna stebelca. Potem so močno udarjene še tele vasi: Svržaki, Curili, Radoviči. Najhuje je zbito po polju med Radoviči in Zelebejem. Tam je dodobra uničena tudi koroza, katero je vso sesekalo in razcefralo. Ta si bo le težko še kaj opomogla, ker je od hudega piša vse povaljano, kar je toči ostalo. Tudi božakovsky nje so močno opustošene. Vse je potlačeno tudi po Kamanju. Manj je prizadeta Lokvica, v Trnovcu je precej škoda, na Grabrovcu zopet manj, več pa v Bušnji vasi in po Lešcu. Drašči so doživljali le bolj grozo nevihte. Toča je zadela le nekatera polja proti Božakovem. Vinogradi so prizadeti le v neenosredni bližini Metlike, kjer je škoda občutna. Uničenega je do polovice, koder je bilo ravno najbolj izpostavljeno. Glavnim vinogradom je prizaneslo.

Druget menda včeraj ni bilo toče, dežja na je bilo po celi Beli Krajini toliko, da je za silo namočilo. Sreča pa je za vse, da so vsaj prvi delci že pod streho. Za tiste pa, katere je toča zadela, da jim je opustošila polje, bi bilo prav,

pomoči in so bili v nevarnosti že pridelki, so prihiteli na pomoč gasilci iz Bevč, Drenovega grča in Blatne Brezovice s svojimi motorkami. Ker ni v bližini vode, so jo morali črpati 1900 metrov daleč. Ko so le malo pogasili, jim je zmanjkalo vode. V nedeljo 20. avg. pa so prihiteli še vrhniški gasilci tudi z motorno brizgalno in so skupno črpali vodo iz nekega potoka v daljavo 2400 m, da so za silo omejili ogenj. Vzrok je najbrž cigareta.

da bi se ozirala oblast in jim pregledala vsaj pri davkih, če bi že ne bilo mogoče dati kaj podpore. Naj se odredi, lokalnim oblastem, da se preneha s prisilnimi eksekucijami zaostalih davkov.

Tako debele toče ne pomnijo niti najstarejši ljudje, kakršno so videli včeraj. Zato ni čudno, če se pozna, kamor je udarila. Pozna se ne le po polju, ampak tudi po streehah, ker je zdrobila tudi marsikako opeko. Tudi šip je pobilo veliko, posebno po oknih z zapadne strani.

Vzorna zakonca

Maribor, 24. avgusta.

sta ugledni in popularni mariborski restavratore Ljudevit Vlahovič in njegova dobrotljiva soproga Julijana. V petek, 25. avgusta obhajata 35-letnico vzglednega in vzorno soglasnega zakonskega sožitja. Slavljence obhaja imenovanega dne tudi svoj 60. godovni dan. S pridnostjo, neutrudno prizadevanostjo je svoje podjetje dvignil do sedanje višine in ugleda. In mati Julijana? Kdo v Mariboru ne pozna njenega materinskega toplega srca, ki ni napram nikomur hladno, in ki daje uteh in pomoči slehernemu, ki potrkna na to usmiljenja in do brole polno srce? Na ta dan se zabvaljujejo vrlima dobrotnikoma vsi tisti nepregledni in nenaštetni, katerim sta tolikokrat pomagala v stiski, pomankanju in lakoti. Uslužbenici vidijo v obeh obeh in mater. Nista napram njim gospodarja, ki zasluček in delo daje, ampak starševsko skrbna, ljubezniva in dobrotljiva. Oba slavljenca naj živi Bog do zlate in biserne poroke!

Ljubljanske vesti:

Slovo dr. Vinka Gregoriča

Ljubljana, 24. avgusta.

Danes popoldne ob pol treh je bil pogreb pokojnega dr. Vinka Gregoriča. Pogreb je dokazal, kako veliko spoštovanje je pokojnik užival med najbolj uglednimi osebnostmi v Ljubljani, saj so se udeležili njegove zadnje poti zastopniki skoraj vseh važnejših ustanov in korporacij ter pristaši vseh naziranj.

Pred veliko množico, ki se je zbrala pred hišo žalosti, se je v imenu Zdravniške zbornice poslovil od pokojnika predsednik mestni fizik dr. Mavricij Rus, ki je slavil pokojnikovo delo za zdravniški stan in njegove zasluge na humanitarnem, zdravstvenem in socialnem polju.

V žalnem sprevodu je korakala za križem najprej četa mladostnikov — članov Narodne obrane, nato pa večje število usmiljenih sester, ki so pokojniku na ta način izkazale hvaležnost za veliko humanitarno delo, ki je izvršil kot dolgoletni zdravnik zavetišča sv. Jožefa. Ob vozu a k rsto je korakala častna straža Narodne obrane v uniformah. Za k rsto, za sorodniki, so šli naprej predstavniki oblasti in korporacij. Mestno občino sta zastopala župan dr. Puc in podžupan prof. Jare ter več občinskih svetnikov. Banskó upravo je zastopal načelnik dr. Dolšak. Zdravniško zbornico predsednik dr. Rus in tajnik šef-zdravnik dr. Zajc, pogreba pa se je udeležilo tudi zelo mnogo zdravnikov. Odvetniško zbornico je zastopal predsednik dr. Žirovnik, Zvezo za tujski promet, katere ustanovitelj je bil pokojnik, predsednik dvorani svetnik dr. Mar in ravnatelj Pintar, hotel »Union« sta zastopala predsednik upravnega odbora dr. Fr. Logar in ravnatelj Škerlep. »Vzajemno posojilnico« predsednik Zaplotnik in uradništvo, »Vzajemno zavarovalnico« predsednik kanonik Sušnik, Mestno hramilnico, katere predsednik je bil pokojnik svojčas, sta zastopala komisar senator Hribar in tajnik Pretnar. Med drugimi odličniki je bil v žalnem sprevodu tudi bivši minister Gostinčar. Zastopane pa so bile še razne druge korporacije in organizacije. Pogreba pa se je udeležilo zelo mnogo drugih občinstva.

Pokojniku, ki je s svojim neumornim delom v veliki meri izpolnil svojo življenjsko nalogo in čigar zasluge so nepozabne, naj sveti večna luč!

Pred kolodvorom ura mora biti, toda kje naj stoji? Morda bi se dala montirati na vogal enega poslopij pred kolodvorom. Glavno pa je — ura mora biti v bodoče točna!

Nov kavarniški pločnik. Znana kavarna in elastičarna Petriček na Aleksandrovi cesti, katere lastnica je ga. Ana Kolterer, je zaprosila mestno občino, naj ji dovoli postaviti kavarniške mizice na široki pločnik pred palačo Viktorije, v kateri je kavarna. Ker ima že sosedna kavarna Emona enako pravico, se zdi, da magistratni gremij ne bo mogel te prošnje odkloniti.

Reven akademik prosi za instrukcijo, da se bo mogel preživljati. Naslov pove uredništvo »Slovenca«.

Z nožem v trebuh. V ljubljansko bolnišnico so včeraj pripeljali 30-letnega delavca Ivana Catra, iz Kokrskega predmestja pri Kranju. Catra je predsonjnim njegov brat v prepripi na domačem stanovanju zabodel z nožem v trebuh. Ranjenčovo stanje je zelo resno.

Nočno službo imata lekarni: dr. Piccoli, Dunajska cesta 6, in mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9.

Obilno sreče. V tukajšnji stolnici sta se poročila odvetniški koncipient dr. Danilo Stefanovič in gospodična Olga Plemelj, hčerka uglednega mariborskega posestnika. Mlademu paru naše iskrene čestitke.

Iz seje mestnega sveta. Mariborski mestni svet se je na zadnji seji v sredo zvečer bavil z gradbenimi vprašanji ter je odobril sledeče nove zgradbe in adaptacije: Lorber Josipina, preureditev in povečanje gostilniških prostorov; Lackner Ernst, gradba paviljona za branjarjo; Kolar Anton, preureditev gospodarskega poslopja v mizarsko delavnico. Abt Viljem, naprava podstrešja; Haupt Josip, prizidek na hišo, Frankopanova 48; Fras Ilona, enonadstropna stanovanjska hiša, Tomšičev dvorec 21; Luknar Franjo, enonadstropna stanovanjska hiša v Marxovi ulici 35; Divjak Bogomir, prodajni paviljon v Tattenbachovi 4; Transportno društvo Merkur, prizidek na dvoriščnem poslopiju v Meljski 12; Udovč Maks, visokoprtilna stanovanjska hiša v Mejni ulici 11.

Trdoživni kostanj. Pri popravilanju plinovodov na Aleksandrovi cesti naletujejo delavci na zanimive primere trdoživosti divjega kostanja. Ob južnem robu ceste so bila kostanja drevesa posekana že pred leti, vendar se korenine v zemlji še čisto sveže in bi verjetno prodrle sčasoma zopet na dan z novimi poganjki. Med plinovodnimi cevmi so napravile debele in močne korenine na več mestih škodo, ker so jih čisto zvile.

Iz izpizemba svinjskih sejmov. Iz vret kmetovalcev smo prejeli: V splošnem smo pozdravili akcijo mestne občine za preložitvi svinjskega sejma od petka na četrtek. Opozorjali pa bi na nevarnost, ki preti pri taki preložitvi naših svinjereji. Mesarji in špeharji bodo potem krili potrebo po pitanih svinjah izključno na mariborskem sejmu. Tukaj pa nam ne more nihče jamčiti, da potem ne navali hrvaški prekupci s cenejšimi slavonskimi svinjami ter nam zbljuje ceno našega blaga, da se reja debelih živali pri nas sploh ne bo izplačala!

Ureditve mariborskih hodnikov. Z regulacijo Aleksandrove se zopet odpira vprašanje ureditve in asfaltiranja hodnikov osobito ob južnem cestnem robu. O tem se je obširneje razpravljalo na zadnji seji mestnega sveta. Občina bo pozvala hišne lastnike, da pristopijo k ureditvi tega vprašanja, ker nosijo po zakonikih predpisih stroške za asfaltiranje hodnikov pred svojimi hišami sami. Občina uredi le robnike in zaščitni zid. Pri tem bi opozorjali, da bi bilo nujno načeti vprašanje hodnikov tudi v drugih ulicah: tako na primer v gornji Gosposki in še drugih prometnih žilah, kjer obstojajo hodniki le iz kamenitih plošč.

Vnovič: strela in zlobna roka. V Spodnji Senarski je udarila strela v drevo, ki je stalo tik gospodarskega poslopja posestnika Ivana Preingerja. Iz drevesa je preskočila na gospodarsko poslopje ter ga užgala. Od tod se je razširil ogenj še na stanovanjsko hišo, tako da je uničeno reževo celo imetje ter so mu rešili

deti, na kar ta stari advokat poišče otrokov grob, s čimer pospeši in preokrene proces proti morilki itd. Večina dejanja je neverjetna in celo nemožna. Molnarju, ki je priznan dramatik, se ob tem najnovejšem neuspehu in zaletu v sanjarsko legendarnost vse čudi.

Morda ne bo odveč pri tej priliki tale misel. Z Madžari živimo v najožjem sosedstvu, vsa njihova kultura pa nam je docela zaprta. Gotovo to že iz čisto praktičnih razlogov ni prav. Pogrešamo stalnih zvez in informacij o njihovem kulturnem življenju, če že zasledujemo vsak tresljaj po ostalem svetu. Zlasti pa pogrešamo v poplavi prevodne literature — vsaj eno, dve najboljši sodobni madžarski lepi knjigi. Verjemite, da nam tak vpogled v resnično kulturo sosedne ne bi škodoval. Čemu se zapiramo?

O neosvojenih Jugoslovanih. — V zadnjih treh številkah »Glasnika jugosl. prof. društva« so izšli članki »Jugoslovani v Italiji« (dr. L. Cermelj), »Koroški Slovenci« (dr. R. Šavnik) in »Rabski Slovenci« (M. Hvala). Vsakemu članku je priložena karta slovenskega ozemlja. Ob koncu prvih dveh člankov je zbrana popolna obširna literatura o predmetu. O Slovencih na Madžarskem imamo, žal, napisanega zelo malo. Vendar pa je izšlo v raznih listih nekaj člankov, kjer bi place lahko našel najnovejšo statistiko o rabških Slovencih, kateri se je sedaj izgubil. V navedbi literature ni omenjeno pri edinem specialnem članku, da je izšel v Etnologu. Dalje je treba popraviti ime vasi Verica v Vérico. Tiskovnih napak pa kar mrgoli.

Ureditve mariborskih hodnikov. Z regulacijo Aleksandrove se zopet odpira vprašanje ureditve in asfaltiranja hodnikov osobito ob južnem cestnem robu. O tem se je obširneje razpravljalo na zadnji seji mestnega sveta. Občina bo pozvala hišne lastnike, da pristopijo k ureditvi tega vprašanja, ker nosijo po zakonikih predpisih stroške za asfaltiranje hodnikov pred svojimi hišami sami. Občina uredi le robnike in zaščitni zid. Pri tem bi opozorjali, da bi bilo nujno načeti vprašanje hodnikov tudi v drugih ulicah: tako na primer v gornji Gosposki in še drugih prometnih žilah, kjer obstojajo hodniki le iz kamenitih plošč.

Vnovič: strela in zlobna roka. V Spodnji Senarski je udarila strela v drevo, ki je stalo tik gospodarskega poslopja posestnika Ivana Preingerja. Iz drevesa je preskočila na gospodarsko poslopje ter ga užgala. Od tod se je razširil ogenj še na stanovanjsko hišo, tako da je uničeno reževo celo imetje ter so mu rešili

deti, na kar ta stari advokat poišče otrokov grob, s čimer pospeši in preokrene proces proti morilki itd. Večina dejanja je neverjetna in celo nemožna. Molnarju, ki je priznan dramatik, se ob tem najnovejšem neuspehu in zaletu v sanjarsko legendarnost vse čudi.

Morda ne bo odveč pri tej priliki tale misel. Z Madžari živimo v najožjem sosedstvu, vsa njihova kultura pa nam je docela zaprta. Gotovo to že iz čisto praktičnih razlogov ni prav. Pogrešamo stalnih zvez in informacij o njihovem kulturnem življenju, če že zasledujemo vsak tresljaj po ostalem svetu. Zlasti pa pogrešamo v poplavi prevodne literature — vsaj eno, dve najboljši sodobni madžarski lepi knjigi. Verjemite, da nam tak vpogled v resnično kulturo sosedne ne bi škodoval. Čemu se zapiramo?

O neosvojenih Jugoslovanih. — V zadnjih treh številkah »Glasnika jugosl. prof. društva« so izšli članki »Jugoslovani v Italiji« (dr. L. Cermelj), »Koroški Slovenci« (dr. R. Šavnik) in »Rabski Slovenci« (M. Hvala). Vsakemu članku je priložena karta slovenskega ozemlja. Ob koncu prvih dveh člankov je zbrana popolna obširna literatura o predmetu. O Slovencih na Madžarskem imamo, žal, napisanega zelo malo. Vendar pa je izšlo v raznih listih nekaj člankov, kjer bi place lahko našel najnovejšo statistiko o rabških Slovencih, kateri se je sedaj izgubil. V navedbi literature ni omenjeno pri edinem specialnem članku, da je izšel v Etnologu. Dalje je treba popraviti ime vasi Verica v Vérico. Tiskovnih napak pa kar mrgoli.

Ureditve mariborskih hodnikov. Z regulacijo Aleksandrove se zopet odpira vprašanje ureditve in asfaltiranja hodnikov osobito ob južnem cestnem robu. O tem se je obširneje razpravljalo na zadnji seji mestnega sveta. Občina bo pozvala hišne lastnike, da pristopijo k ureditvi tega vprašanja, ker nosijo po zakonikih predpisih stroške za asfaltiranje hodnikov pred svojimi hišami sami. Občina uredi le robnike in zaščitni zid. Pri tem bi opozorjali, da bi bilo nujno načeti vprašanje hodnikov tudi v drugih ulicah: tako na primer v gornji Gosposki in še drugih prometnih žilah, kjer obstojajo hodniki le iz kamenitih plošč.

Vnovič: strela in zlobna roka. V Spodnji Senarski je udarila strela v drevo, ki je stalo tik gospodarskega poslopja posestnika Ivana Preingerja. Iz drevesa je preskočila na gospodarsko poslopje ter ga užgala. Od tod se je razširil ogenj še na stanovanjsko hišo, tako da je uničeno reževo celo imetje ter so mu rešili

deti, na kar ta stari advokat poišče otrokov grob, s čimer pospeši in preokrene proces proti morilki itd. Večina dejanja je neverjetna in celo nemožna. Molnarju, ki je priznan dramatik, se ob tem najnovejšem neuspehu in zaletu v sanjarsko legendarnost vse čudi.

Morda ne bo odveč pri tej priliki tale misel. Z Madžari živimo v najožjem sosedstvu, vsa njihova kultura pa nam je docela zaprta. Gotovo to že iz čisto praktičnih razlogov ni prav. Pogrešamo stalnih zvez in informacij o njihovem kulturnem življenju, če že zasledujemo vsak tresljaj po ostalem svetu. Zlasti pa pogrešamo v poplavi prevodne literature — vsaj eno, dve najboljši sodobni madžarski lepi knjigi. Verjemite, da nam tak vpogled v resnično kulturo sosedne ne bi škodoval. Čemu se zapiramo?

O neosvojenih Jugoslovanih. — V zadnjih treh številkah »Glasnika jugosl. prof. društva« so izšli članki »Jugoslovani v Italiji« (dr. L. Cermelj), »Koroški Slovenci« (dr. R. Šavnik) in »Rabski Slovenci« (M. Hvala). Vsakemu članku je priložena karta slovenskega ozemlja. Ob koncu prvih dveh člankov je zbrana popolna obširna literatura o predmetu. O Slovencih na Madžarskem imamo, žal, napisanega zelo malo. Vendar pa je izšlo v raznih listih nekaj člankov, kjer bi place lahko našel najnovejšo statistiko o rabških Slovencih, kateri se je sedaj izgubil. V navedbi literature ni omenjeno pri edinem specialnem članku, da je izšel v Etnologu. Dalje je treba popraviti ime vasi Verica v Vérico. Tiskovnih napak pa kar mrgoli.

Ureditve mariborskih hodnikov. Z regulacijo Aleksandrove se zopet odpira vprašanje ureditve in asfaltiranja hodnikov osobito ob južnem cestnem robu. O tem se je obširneje razpravljalo na zadnji seji mestnega sveta. Občina bo pozvala hišne lastnike, da pristopijo k ureditvi tega vprašanja, ker nosijo po zakonikih predpisih stroške za asfaltiranje hodnikov pred svojimi hišami sami. Občina uredi le robnike in zaščitni zid. Pri tem bi opozorjali, da bi bilo nujno načeti vprašanje hodnikov tudi v drugih ulicah: tako na primer v gornji Gosposki in še drugih prometnih žilah, kjer obstojajo hodniki le iz kamenitih plošč.

Vnovič: strela in zlobna roka. V Spodnji Senarski je udarila strela v drevo, ki je stalo tik gospodarskega poslopja posestnika Ivana Preingerja. Iz drevesa je preskočila na gospodarsko poslopje ter ga užgala. Od tod se je razširil ogenj še na stanovanjsko hišo, tako da je uničeno reževo celo imetje ter so mu rešili

deti, na kar ta stari advokat poišče otrokov grob, s čimer pospeši in preokrene proces proti morilki itd. Večina dejanja je neverjetna in celo nemožna. Molnarju, ki je priznan dramatik, se ob tem najnovejšem neuspehu in zaletu v sanjarsko legendarnost vse čudi.

Morda ne bo odveč pri tej priliki tale misel. Z Madžari živimo v najožjem sosedstvu, vsa njihova kultura pa nam je docela zaprta. Gotovo to že iz čisto praktičnih razlogov ni prav. Pogrešamo stalnih zvez in informacij o njihovem kulturnem življenju, če že zasledujemo vsak tresljaj po ostalem svetu. Zlasti pa pogrešamo v poplavi prevodne literature — vsaj eno, dve najboljši sodobni madžarski lepi knjigi. Verjemite, da nam tak vpogled v resnično kulturo sosedne ne bi škodoval. Čemu se zapiramo?

O neosvojenih Jugoslovanih. — V zadnjih treh številkah »Glasnika jugosl. prof. društva« so izšli članki »Jugoslovani v Italiji« (dr. L. Cermelj), »Koroški Slovenci« (dr. R. Šavnik) in »Rabski Slovenci« (M. Hvala). Vsakemu članku je priložena karta slovenskega ozemlja. Ob koncu prvih dveh člankov je zbrana popolna obširna literatura o predmetu. O Slovencih na Madžarskem imamo, žal, napisanega zelo malo. Vendar pa je izšlo v raznih listih nekaj člankov, kjer bi place lahko našel najnovejšo statistiko o rabških Slovencih, kateri se je sedaj izgubil. V navedbi literature ni omenjeno pri edinem specialnem članku, da je izšel v Etnologu. Dalje je treba popraviti ime vasi Verica v Vérico. Tiskovnih napak pa kar mrgoli.

Ureditve mariborskih hodnikov. Z regulacijo Aleksandrove se zopet odpira vprašanje ureditve in asfaltiranja hodnikov osobito ob južnem cestnem robu. O tem se je obširneje razpravljalo na zadnji seji mestnega sveta. Občina bo pozvala hišne lastnike, da pristopijo k ureditvi tega vprašanja, ker nosijo po zakonikih predpisih stroške za asfaltiranje hodnikov pred svojimi hišami sami. Občina uredi le robnike in zaščitni zid. Pri tem bi opozorjali, da bi bilo nujno načeti vprašanje hodnikov tudi v drugih ulicah: tako na primer v gornji Gosposki in še drugih prometnih žilah, kjer obstojajo hodniki le iz kamenitih plošč.

Vnovič: strela in zlobna roka. V Spodnji Senarski je udarila strela v drevo, ki je stalo tik gospodarskega poslopja posestnika Ivana Preingerja. Iz drevesa je preskočila na gospodarsko poslopje ter ga užgala. Od tod se je razširil ogenj še na stanovanjsko hišo, tako da je uničeno reževo celo imetje ter so mu rešili

deti, na kar ta stari advokat poišče otrokov grob, s čimer pospeši in preokrene proces proti morilki itd. Večina dejanja je neverjetna in celo nemožna. Molnarju, ki je priznan dramatik, se ob tem najnovejšem neuspehu in zaletu v sanjarsko legendarnost vse čudi.

Morda ne bo odveč pri tej priliki tale misel. Z Madžari živimo v najožjem sosedstvu, vsa njihova kultura pa nam je docela zaprta. Gotovo to že iz čisto praktičnih razlogov ni prav. Pogrešamo stalnih zvez in informacij o njihovem kulturnem življenju, če že zasledujemo vsak tresljaj po ostalem svetu. Zlasti pa pogrešamo v poplavi prevodne literature — vsaj eno, dve najboljši sodobni madžarski lepi knjigi. Verjemite, da nam tak vpogled v resnično kulturo sosedne ne bi škodoval. Čemu se zapiramo?

O neosvojenih Jugoslovanih. — V zadnjih treh številkah »Glasnika jugosl. prof. društva« so izšli članki »Jugoslovani v Italiji« (dr. L. Cermelj), »Koroški Slovenci« (dr. R. Šavnik) in »Rabski Slovenci« (M. Hvala). Vsakemu članku je priložena karta slovenskega ozemlja. Ob koncu prvih dveh člankov je zbrana popolna obširna literatura o predmetu. O Slovencih na Madžarskem imamo, žal, napisanega zelo malo. Vendar pa je izšlo v raznih listih nekaj člankov, kjer bi place lahko našel najnovejšo statistiko o rabških Slovencih, kateri se je sedaj izgubil. V navedbi literature ni omenjeno pri edinem specialnem članku, da je izšel v Etnologu. Dalje je treba popraviti ime vasi Verica v Vérico. Tiskovnih napak pa kar mrgoli.

Ureditve mariborskih hodnikov. Z regulacijo Aleksandrove se zopet odpira vprašanje ureditve in asfaltiranja hodnikov osobito ob južnem cestnem robu. O tem se je obširneje razpravljalo na zadnji seji mestnega sveta. Občina bo pozvala hišne lastnike, da pristopijo k ureditvi tega vprašanja, ker nosijo po zakonikih predpisih stroške za asfaltiranje hodnikov pred svojimi hišami sami. Občina uredi le robnike in zaščitni zid. Pri tem bi opozorjali, da bi bilo nujno načeti vprašanje hodnikov tudi v drugih ulicah: tako na primer v gornji Gosposki in še drugih prometnih žilah, kjer obstojajo hodniki le iz kamenitih plošč.

Vnovič: strela in zlobna roka. V Spodnji Senarski je udarila strela v drevo, ki je stalo tik gospodarskega poslopja posestnika Ivana Preingerja. Iz drevesa je preskočila na gospodarsko poslopje ter ga užgala. Od tod se je razširil ogenj še na stanovanjsko hišo, tako da je uničeno reževo celo imetje ter so mu rešili

deti, na kar ta stari advokat poišče otrokov grob, s čimer pospeši in preokrene proces proti morilki itd. Večina dejanja je neverjetna in celo nemožna. Molnarju, ki je priznan dramatik, se ob tem najnovejšem neuspehu in zaletu v sanjarsko legendarnost vse čudi.

Morda ne bo odveč pri tej priliki tale misel. Z Madžari živimo v najožjem sosedstvu, vsa njihova kultura pa nam je docela zaprta. Gotovo to že iz čisto praktičnih razlogov ni prav. Pogrešamo stalnih zvez in informacij o njihovem kulturnem življenju, če že zasledujemo vsak tresljaj po ostalem svetu. Zlasti pa pogrešamo v poplavi prevodne literature — vsaj eno, dve najboljši sodobni madžarski lepi knjigi. Verjemite, da nam tak vpogled v resnično kulturo sosedne ne bi škodoval. Čemu se zapiramo?

Mariborske vesti:

Tudi v tem korak naprej

Ze dolga leta se vrstijo pritožbe mariborskih poslovnih krogov radi nedostatkov pri telefonski zvezi Maribora z Ljubljano, osobito pa še z Zagrebom in ostalimi gospodarskimi centri našega juga. Ze parkrat so zastopstva mariborskih gospodarskih korporacij pokrenila akcijo, da se temu nedostatku odpoimore ter se zgradi še en telefonski vod. V svojih vlogah so opozarjala na veliko škodo, ki jo ima mariborsko gospodarstvo, pa tudi država sama. Dnevno izpade veliko število naročenih pogovorov, ker je proga preveč obremenjena. S temi izpadki bi se nova proga v nekaj letih lahko amortizirala. Občutna pa je tudi škoda, ki jo trpi radi slabih zvez gospodarstvo samo kot tako. Govori se znatno podražijo, ker jih je treba zahtevati velikokrat nujno, da se zveza prav-

časno dobi. Do nedavna so zahteve po novem telefonskem vodn naletale na merodajnem mestu na odpor; opozarjali se je na akornjšno zgradbo velikega mednarodnega telefonskega kabela, ki bi vezal Maribor z Zagrebom in Beogradom ter bi bil pri Spilju priključen na avstrijski telefonski kabel. Radi ponujanja sredstev pa je ta velikopotezni načrt preložen za nedogleden čas, zato pa dobi Maribor v kratkem res novo telefonsko zvezo. Zaenkrat se bo zgradila nova proga do Celja. Načrti in proračuni so že gotovi ter čakajo v ministrstvu na odobritev. V Celju se priključi nova proga na ljubljanski in zagrebški vod, kasneje se bodeta pa zgradila še v obeh smereh nova voda. Na ta način bo zadoščeno vsaj začasnim zahtevam Maribora.

le živino. — Na Zgor. Boču pri Selnici ob Dravi pa je nastal ogenj v hiši posestnika Karla Kobaleta. Zgorela je kuhinjska oprema, ostalo se je posrečilo rešiti. Ogenj je menda podiaknila zlobna roka.

Rokomet. Zanimiva sportna prireditve bo v nedeljo. Vršila se bo rokometna tekma med moštvom SSK Maratona in graškim klubom »Ostmark«. Bo to prva tovrstna mednarodna prireditev v Mariboru.

Višek je prekoračen. Nagel preokret v vremenu in temperaturi je napravil tudi nagel konec letošnji kopalni sezoni. Za vožnje na otok zadostujeta zopet samo dva avtobusa, dočim je v vročini pasjih dni ves dan obratovalo po pet vozov, ki so bili vsi prenapolnjeni.

K Maratonu! Stariši se opozarjajo, da se je ustanovila v okviru tukajšnjega SSK Maratona lahkoatletška juniorska sekcija za dečke od 14. do 18. leta. Redni treningi so ob sredah in sobotah ob 5. uri naprej na Livadi, kjer se sprejemajo tudi novi prijavljenci.

Zadnja pot duh. sv. Krančiča

Grize, 21. avgusta.

Lepa griška župnija v Savinjski dolini se je danes obleka v žalno obleko. Raz mnogih hiš v vasi so vihrale črne zastave, župljani so se pa že zgodaj dopoldne začeli zbirati pred župniščem.

Ob pol 10 dopoldne je celjski opat, preč. gosp. Jurak ob asistenci preč. gg. Dolinarja, griškega rojaka, župnika pri Sv. Primožu na Pohorju in Granfole, sedaj celjskega in bivšega griškega kaplana v navzočnosti številne duhovščine — zbralo se je pri tej priliki v Grizah nad 50 duhovnih sobratov — opravil pred župniščem pogrebne molitve. Navzočni so bili preč. gg. Zagar, kanonik iz Nove cerkve, prošt Anton Benetec v Tinjah na Koroškem, tudi griški rojak, kanonik Mikuš iz Sv. Jurja ob j. ž. in še mnogo drugih odličnih zastopnikov duhovskega stanu. Po opravljenih pogrebnih molitvah pred župniščem se je vil dolg sprevod proti pokopališču. Za križem so stopali najprej šolski otroci, nato dolga vrsta samih zrelih mož in fantov, za tem požarna bramba, dekliška Marijina družba s praporom, venci, nato je šla duhovščina, pevec in še mnogo faranov moškega in ženskega spola. V sprevodu smo opazili tudi zastopnike drž. premogovnika v Zabukovici, in sicer upravnika g. inž. Uršiča, g. inž. Godeca in rudniškega zdravnika g. dr. Potratu. V cerkvi je po opravljenih molitvah stopil na prižnico celjski opat preč. g. Jurak, ki je v lepem govoru očitno življenje in delovanje pokojnega ter ga slavlil vsem za zgled, posebno pa možem in fantom kot moža, ki je poznal samo eno pot, s katere ni nikdar krenil. Zatem je g. opat daroval ob asistenci že omenjenih dveh gospodov za rajnega sv. mašo, istočasno sta pa pri stranskih oltarjih maševala za dušni blagor pokojnega griškega župnika njegov brat preč. g. Krančič, dekan na Ljubnem in preč. g. Čede, župnik in duhovni svetnik iz Studenice. Po še opravljenih kratkih molitvah v cerkvi se je sprevod podal k grobu. Tu je po opravljenih molitvah zopet spregovoril v srec segajoče besede preč. g. opat Jurak, ki je priporočal faranom griške župnije, naj se v molitvah spominjajo svojega župnika, ki je imel za vsakega dobro besedo ter vsakemu tudi rad pomagal, če je bil v potrebi, in za njegove starše, ki so poleg njega vzgojili še več otrok za dobre vernike katoliške Cerkve. Pred župniščem je pevsko društvo v Grizah zapelo pod vodstvom organista g. Rojnika »Človek glej...« in »Čerki« nad zvezdami in ob odprtem grobu »Blagor mu...« Petje, ki je bilo v vsakem oziru na višku, je resnost tega trenutka še poglobilo. Ob grobu mu je tudi krasno zapela šolska mladina pod vodstvom g. učitelja Gobeca »Spomladi vse se veseli...«

Dobrega griškega župnika bodo vsi težko pogrešali in nikdar pozabili.

Celje

Nesreča v avtodelavnici. V neki avtodelavnici se je v sredo ob 6 zvečer ponesrečil sofer Franc Sitar iz Nove vasi pri Celju št. 24. Pri avtomobilu so popravljali spojke. Avtomobil so morali dvigniti z dvigalom, katero je pa popustilo in voz, težak 1600 kg, je sedel na Sitarja. Sitar je dobil pri tem na desni roki težke poškodbe, zmečkal mu je štiri prste. K sreči je imel toliko prisotnosti duha, da je zmečkal glavo, katero bi mu bilo gotovo stisnilo. Prvo pomoč so mu nudili na reševalni postaji, sedaj se pa zdravi v domači oskrbi.

Ključavničarski vajenec odšel neznan kam. Ze v večerajšnji številki smo poročali, da je neki trgovski vajenec odšel neznan kam. Danes moramo poročati o enakem slučaju. 17 letni ključavničarski vajenec Gorenjak Avgust, sin čevljarja, je dne 14. t. m. pobegnil od svojega mojstra neznan kam in se ni še vrnil. Fant je velike rasti, podolgastega in suhega obraza in ima svetle lasi.

Tombola izobraževalnega društva »Borut« v Gotovljah se bo vršila v nedeljo, dne 27. avgusta ob 3 popoldne. Ob tej priliki se bo vršil v Gotovljah tudi III. sportni dan.

Umrl je v celjski bolnišnici Zelič Ivan, 74 let, prevzikan iz Straže pri Dramljah. N. v m. p.

Dostavljanje pošte v bližnjo celjsko okolico. Prebivalci okoliških vasi (Medloga, Ločnice, Dobrovo, Lopate, Lokrova itd.), ki dobivajo sedaj pošto samo trikrat na teden, prosijo pošto upravo, da bi jim dostavljala pošto dnevno, kakor je bilo to v navadi do nedavna.

Najdeno kolo. Dne 20. t. m. je bilo v Brežicah najdeno kolo, ki je bilo dne 5. avgusta ukradeno izpred mesnice g. Esliha Matije v Celju. Kolo bo dobil g. Eslih nazaj.

Izguba konjske odeje. V noči od 19. na 20. avgusta je med vožnjo po cesti od gostilne Jurijana v Lestniku pri Bučah do gostilne Vajdič v Podčetrniku, izgubil neki hlapec iz Zavodne pri Celju, skoraj novo sivo konjsko odejo, vredno okrog 500 Din.

Kulturni obzornik

Novo madžarsko leposlovje

Sodobni madžarski roman ni dosegel le kvalitetno svetovne višine, marveč je po svojih najboljših predstavnih razširjen v mnogih jezikih. Tako je n. pr. Ludvika Zilahyja »Ujetnik« preveden že v devet jezikov. Istočasno pa je zašla madžarska lepa knjiga v težko krizo: umetnostna stran to stisko je v tem, da pisatelj ni docela svoboden v obravnavanju resničnih življenjskih vprašanj sodobne Madžarske; na drugi strani pa je hudo padlo zanimanje za knjigo. In gotovo je zanimivo, kar trdijo očividci, da madžarski roman sploh ne bi mogel danes iziti, ako ga ne bi kupovali Madžari v sosednjih državah! Založniki pa so začeli izdajati zbirke, v katerih slane vezana knjiga 20—30 Din! To jim je mogoče doseči deloma tudi s tem, da ima vsak večji založnik tudi 2—3 časnike, v katerih dela brezplačno reklamirajo za knjige.

Med najpomembnejša dela letošnjega leta štejejo n. pr. zdravnika in novinarja Mihala Földi-ja roman »Nagi človek«. Földi si je pridobil svetovno slavo pred leti z delom »Duša Ane Kádár«, katerega psihanaliza in metafizičnost je vplivala tudi na ta novi roman. Prikazuje nam blodnje praporačeka, ki je v prvih tednih svetovne vojne prišel na Dunaj iskati svojo nevesto, ki so jo pa radi suma vohunstva obsodili. Zennina vodi na to hudič skuzi ves fizični in metafizični svet do konca. Delo

s svojo kruto in analitično podano vsebino zelo utruja.

Sigmund Móricz, dobri poznavalec madžarske vasi, prikazuje v novem romanu »Sodobni« problem korupcije med sodobnimi malomestnimi uradniki. Brezdvomno zelo aktualno vprašanje!

Madžarsko občinstvo pa najraje čita lahke romane mlade pisateljice Lily Brody, ki jemlje snovi iz zadnjih treh let, prikazuje lepote kraljice, sportnike in stenotipistke. Njen najnovejši roman »Zena ga vzdržuje« je vzlet iz življenja mlade profesorja, ki sanja o umetniški slavi. In ko ne uspe z ustvaritvijo romana ter izgubi še službo, postane novinar. V tem okvirju pa se razgrinja slika sodobne peštanske družbe.

Pri nas je že najbolj znano ime Renée Erdős, pisateljice konvertitke, znane po svojih romanih iz dutovniškega življenja. Njeno, pred kratkim izšlo delo »Jutranji glas gosle« predstavlja v obliki dnevnika roman mladega dekleta od birne do poroke. Pisateljčina posebna spretnost in moč v podajanju erotičnih problemov prihaja do veljave tudi v tem delu

Pri polnjenju autobusa se vnel bencin

Celje, 24. avgusta.

Davi se je hitro razširila po mestu vest, da se je celjskemu mestnemu autobusu pripetila v Logarski dolini večja nesreča. Vse je ugibalo semtertja, slišali smo razne vesti, končno so se duhovi le pomirili, ko se je zvedelo, da ne gre za nobeno večjo nesrečo, za kar gre pa v prvi vrsti zahvala šoferju g. Roku Kopitarju, ki je imel toliko prisotnosti duha, da je preprečil katastrofo, ki bi bila sicer neizogibna. O nesreči smo zvedeli naslednje podrobnosti:

V sredo, dne 23. t. m. je kakor po navadi vozil celjski mestni autobus proti Logarski dolini. Med potjo je pušila baje bencinska dovodna cev. Okrog pol 10 zvečer sta šofer Rok Kopitar in njegov znanec Brišnik v garaži v Logarski dolini popravljala to cev in nato polnila avtobusni tank z bencinom. Motor je bil še vroč, pri polnjenju se je najbrže razvili plini in nastala je eksplozija. Medtem je vstopila v garažo vloda po šolskem upravitelju in znanemu alpinistu g. Koebekova, ki je hotela dobiti od šoferja neke informacije.

Pri eksploziji se je iz neznanega vzroka vžgal v požar, ki jo uporabljajo za polnjenje, bencin. Takoj so objeli vse tri plameni. Kopitar in Brišnik

sta imela toliko prisotnosti duha, da sta z gasilnim aparatom pogasila ogenj in potegnili, oba v gorčnem stanju, avtomobil iz garaže. Kopitar je vrge gospe Koebekovi čez glavo tudi svoj jopič. Pri nesreči so dobili vsi težje opekline. Brišnik ima težje opekline na glavi in rokah. Kopitar lažje opekline na obrazu in teže na eni roki, gospe Koebekova pa teže opekline na obrazu in rokah. Ker je bil ogenj hitro pogasjen, škoda ni velika.

Ponesrečeni so se nato podali peš v Planinski dom, kjer jim je gđ. Knaflitz Angela, upraviteljica Planinskega doma, dala na razpolago vse potrebno, prvo pomoč so pa jim nudili vsi gostje, posebno pa gospe dr. Nizetičeva, žena zdravnika iz Belgrada. O nesreči so bili obveščeni tudi Logarjevi in njihov sin jih je s svojim avtomobilom pripeljal v celjsko javno bolnišnico. Avtomobil je spremljal g. Franc Jager, lastnik realitetne pisarne v Celju, ki se je mudil slučajno po opravkih v Logarski dolini. Med potjo so se še ustavili na Ljubnem pri zdravniku g. dr. Arhu, kateri jim je pa svetoval, naj se odpeljejo v Celje, kamor so dospeli ob 1 ponoči. Poškodbe vseh ponesrečenecv so sicer težkega značaja, vendar pa niso nevarne, kar je v prvi vrsti zasluga šoferja g. Kopitarja, ki je znan v vseh krogih kot zelo spreten in vreden uslužbenec.

Več požarov po streli

Čatež pod Zaplazom.

V torek 22. t. m. je tudi k nam prihrumela nevihta z obilnim dežjem. Žal, da je nam pustila žalostne spomine. Zjutraj ob 3 je treščilo severno od Zaplaza v pod posestnika Vidgoja na visokem griču v občini Gradišče. Pogorel je z vso mrvo in slamo do tal, ker ni bilo v bližini vode.

Isto jutro je ob šestih treščilo v vasi Okrog v malo hišico, kjer je imela stara Mandkova mati svoj kot. Bolna žena je bila v postelji, pa ti udari v slamnato sleme, potrese hišo, da je podobno vrglo raz steno. Bolnica skoči s postelje, beži iz sobe, pa se je kmalu zgredila. Med tem je že strela s plamenom zagorela. Ljudje, ki so prihiteli gasiti, so pobrali mater in jo odnesli k sosedovim. Hišica s slamo krita je zgorela v četrti uri. V veliki nevarnosti je pa bila hiša in pod istega go-

spodarja, ker sta le nekaj metrov proč, pod celo s slamo kriti.

Cateško gasilno društvo z brigadno na ročni pogon je bilo prvo hitro na mestu požara, pri katerem sta društvo in brigadna prešla krst. Tudi mali ročni brigadni iz Čateža in Gorenje vasi sta se izkazali, kakor že večkrat prej; povsod in hitro se dajo postaviti in gasiti, kjerkoli je treba. Največ so pa ljudje sami storili v obrambo vasi, ker so Mandkov pod polivali in požar zadrževali, dokler niso dospeli brigadne. Tudi gasilno društvo iz Sv. Križa je prihitelo, pa ni stopilo v akcijo, ker je bil ogenj že premagal.

V tej vasi je pred 15 leti strahovit požar uničil trem gospodarjem vsa poslopja in živino.

Ravno to jutro je baje gorelo neke pri Trebnjem in v šentpeterskih hribih.

Koledar

Petek, 25. avgusta: Ludvik, kralj; Patricija, devica.

Novi grobovi

† Weixler Rudolf. V četrtek je v Novem mestu umrl dolgoletni naročnik »Slovenec« g. Weixler Rudolf, davčni upravitelj v pokouju, v 63. letu starosti. Zadel ga je srčna kap. Čeprav je bil v svojo opravil svoje posle na vrtu, in bil popolnoma zdrav, ga sedaj ni več med nami. Zjutraj ob pol 4 je še poklical gosta, ki je pri njem prenočeval, da bi šel na ljubljanski vlak. Slonel je še na oknu in gledal za odhajajočim vlakom. Ob pol 6 ga je pa zadel srčna kap. Poklicali so duhovnika, ki ga je dal v sveto olje. Zdravnik primarij g. dr. Červinka pa je ugotovil kmalu za tem smrt. Pokojni je služboval v Bosni, na Vrhniki, od leta 1921. pa v Novem mestu. Bil je tudi zastopnik zavarovalne družbe »Anker«. Pokojni naj ostane med nami v trajnem spominu! Preostanim pa naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Promocija. Po končanem studiju v Lipskem in Parizu (Alfortu), je na lipski univerzi promoviran na čast doktorja med. vet. g. Oton Kern, sin profesorja dr. Kerna, direktorja drž. vet. bakteriološkega zavoda v Ljubljani v pokouju. Iskreno čestitamo!

PREHODNA DOBA, DEKLIC JE MED 12. IN 17. LETOM,

to je doba, ko mora imeti vsaka deklica močno in zdravo kri, močne in zdrave živce in izvrsten apetit. Dajte ji »ENERGIN« za okrepitev krvi, živcev in apetita.

»ENERGIN« se dobi v lekarnah, pol litra 35 Din

— Romaritam v Rim, posameznim ali v skupinah priporočam Istituto Suore Missionarie Francescane di Egitto via Cicerone pri Piazza Cavour. Stanovanje in hrana dnevno 20 lir. S kolodvorja pelje do Piazza Cavour MIP. — F. Z.

— Avtobusni izlet v Benetke priredi Zveza za tujski promet v dne 8.—10. septembra t. l. Cena vožnje, prehrana inkluzivno napitnine, potni list in italijanski vizum 790 Din za osebo. Prijave se sprejemajo do 5. septembra pri »Putniku« za nebotičnikom.

— Veliko ekskurzijo v Budimpešto, Bratislavo, Prago in na Dunaj ob priliki vseslovenskega pravniškega kongresa v Bratislavi priredi »Putnik« v dne 5.—17. septembra t. l. Cena ekskurzije je 2.415 Din. Informacije daje »Putnik« v Ljubljani za nebotičnikom.

— Na drž. meščanski šoli na Viču bodo popravni izpiti dne 30. in 31. avgusta; vpisovanje pa se vrši dne 1. 2. in 3. septembra, vsakokrat od 8.—12. — V prvi razred se vpisujejo učenci, ki so dovršili četrti razred osnovne šole brez slabe ocene in učenci 5. 6. ali 7. razreda narodne šole, ki imajo v šolskem izkazu napisano »Sposoben za prestop v višji razred«. Pri vpisovanju se mora vsak učenec izkazati z izpričevalom in s potrdilom o višini vseh davkov, ki jih plačujejo roditelji ali skrbniki, a novinci še s krstnim listom. — Razpored izpitov in vsa potrebna navodila glede šolske maše, šolnine, zdravstvenega fonda itd., so v oglasni skrinjici v šolski veži.

— Na državni meščanski šoli v Zgornji šiški bodo popravni izpiti dne 30. in 31. avgusta od 8 do 12. Vpisovanje se bo vršilo dne 1. 2. in 3. septembra v zdravniški sobi poleg vhoda. Za vpisovanje je potrebno izpričevalo, potrdilo o višini davkov, ki jih plačujejo roditelji. 20 Din za zdravstveni fond. V prvi razred se bodo sprejeli učenci, ki so dovršili 4. razred osnovne šole brez slabe ocene ali kak razred višje narodne šole, a ne niso stari 14 let. Potrdilo o davkih mora biti kolkovano z 20 Din. Natančnejša navodila so na šolski oglasni deski poleg vhoda.

— Drž. meščanska šola v Slovenjgradu. Popravni izpiti se vrše dne 31. avgusta od 8 dalje. Vpisovanje za šolsko leto 1933-34 bodo 1 in 2. septembra od 8.—12. Pri vpisovanju mora plačati vsak učenec (nka) 20 Din v fond za zdravstveno zaščito učencev. Vsak učenec oz. oseba, ki prijavi učenca za vpis, mora prineseti potrdilo pristoj-

nega davčnega oblastva o višini neposrednega davka roditeljev, ali pa učenca, če je temu davek predpisan. Učenci, ki se vpisujejo na novo, morajo priti v spremstvu staršev ali njih namestnikov ter prinesiti s seboj zadnje izpričevalo (izkaz), rojstni list in izkaz o cepljenih kozah.

— Na drž. meščanski šoli v Trbovljah bo vpisovanje dne 1. in 2. sept. Vsakdo mora priložiti zadnje izpričevalo, potrdilo o plačnem davku, kolkovano z 20 Din ter plačati zdravstveno takso 20 Din. Za kolkovanje vpisne prijave, naj vsakdo prinese še kolek za 5 Din. Novi učenci morajo poleg tega predložiti tudi krstni list. Šolnina se plača takoj ob vpisu; podrobnosti so razvidne z oglasa na šol. vrati. Popravni izpiti se bodo pričeli 4. sept. ob 8 zjutraj, šol. maša bo 7. sept. ob 9; zbirališče ob pol 9 v šoli.

— Na drž. meščanski šoli v škofji Loki bodo popravni izpiti 31. t. m. od 8 do 12. Vpisovanje bo 1. 2. in 3. sept. za novince(ke), 4. sept. pa za one, ki so že obiskovali ta zavod, vselej od 8 do 12. V I. razred se morejo vpisati dečki in deklice od 14. leta starosti, ki so dovršili vsaj četrto šolsko leto brez slabe ocene. — Siromašni učenci(ke) se oproste plačanja šolnine in dobe nekaj knjig in drugih šolskih potrebščin v šoli brezplačno. Druga navodila in pojasnila so v razglasu ravnateljstva v šolski veži.

— Meščanska šola v Mežici. Vpisovanje v vse razrede se bo vršilo 1. 2. in 3. sept., vsakokrat od 8 dalje. Novinci za I. razred naj se javijo v petek, dne 1. sept. dopoldne; s seboj naj prinesejo samo šolski izkaz. Navodila glede davčnih potrdil prejmejo v šoli. Ostali učenci pa morajo ta potrdila že prinesiti k vpisovanju. Podrobnosti so razvidne na uradni deski.

— Na Državnem osrednjem zavodu za ženski domači obrt v Ljubljani, Novi trg 4 L, se vrši vpisovanje gojenk in hospitantk dne 1. 2. in 4. sept. od 8 do 12. Na zavodu se poučujejo sledeče tehnike: klekljane čipke, šivane čipke, belo in pisano vezenje, toledo, file, biserna dela, konfekcioniranje, gobelin in tkanje. — Redne gojenke se sprejemajo po dopolnjenem 14. letu. Podrobne informacije na zavodu.

— Na glasbeni šoli v Kranju bo vpisovanje učencev za šolsko leto 1933-34, dne 1. in 2. sept. od 8 do 12 v glasbeni sobi realne gimnazije. Podrobnosti so zabeležene na razglasni deski v veži gimnazije.

— Na drž. meščanski šoli na Jesenicah bodo popravni izpiti 31. avg. in 1. sept. od 8 do 12. Vpisovanje bo 1. sept. samo za I. razred, 2. in 3. sept. pa za prvi in ostale razrede, vedno od 8 do 12. Za vpis je potrebno zadnje šol. izpričevalo, (za I. razred tudi krstni list), potrdilo davčnega urada o plačnem davku. Pri vpisovanju plača vsak za zdravstveni fond 20 Din, kolek za 5 Din za prijavnico in predpisano šolnino. — Vse ostalo na šolski deski.

— Bolečine in tiščanje v želodcu, zaprtje, gniloba v črevesu, okus po žolcu, slabo prebavo, glavobol, belino na jeziku, bledico odpravi, kdor češče pije naravno »Franz-Josef« grenčico, poln kozarec zvečer, preden gre spat. Zdravniki-specialisti za bolezni v prebavilih pravijo, da je treba »Franz-Josef« vodo toplo priporočati kot zelo smotreno, domače zdravilno sredstvo.

— Pogoj za sprejem v drž. strokovno šolo za pletarstvo v Ptuj. Pletarstvo more nuditi kot domača obrt mnogim lep zaslužek, posebno takrat, ko kmetijsko delo počiva. Državna strokovna šola za pletarstvo v Ptuj ima predvsem namen izvežati praktično in teoretično v pletarstvu in vrbovati učence obojega spola in jih usposobiti za pletarske pomočnike. Slednjim pa pomaga po dovršeni učni dobi tudi do zaslužka, ako ne bi mogli pletarstva izvrševati na svojih domovih. — Šolsko leto se bo pričelo 1. septembra 1933. — V prvi razred se sprejemajo učenci in učenke obojega spola, ki so dovršili vsaj dva razreda srednje ali meščanske šole ali šest letnikov osnovne šole in imajo najmanj 14 let starosti. Priglasi se lahko izvršijo pisмено in morajo vsebovati: 1. krstni list; 2. domovnico; 3. odpustnico, odnosno zadnje šolsko spričevalo; 4. izjavo staršev (varuha), s katero se zavezujejo vzdrževati gojenca. Šoli je priključen internat, ki se nahaja v Dijaškem domu v Ptuj. Pridnim, ubožnim učencem se bodo po možnosti izposlovala mesečne podpore. Priglasi se je vpisovati najkasneje do 1. septembra t. l. Vsak prijavitelj prejme pisмено rešitev. Podrobnjša pojasnila daje upraviteljstvo šole.

— Logarska dolina beleži letos rekordne obiske. Poleg letoviščarjev, ki so že začetkom julija napolnili vse razpoložljive prostore v tem divnem visokogorskem zatišju, prihaja sem dnevno veliko število tu- in inozemskih izletnikov, ki pohajajo od tu v planine ali se vračajo sem s planin, da se tu še malce odpokojijo. Da se odpomore velikemu prometu, ki je začel ob kraju sezije naraščati posebno iz Logarske in ostale Zgornje Savinjske doline proti Celju, vozi mestni avtobus iz Logarske Doline vsak dan poleg obilne jutranje vožnje tudi ob 15.30 popoldne od hotela Plesnik mimo Planinskega doma, Logarja, skozi Solčavo, Luče in Ljubno k večernim vlakom v Celje. V ta namen se za dobo 2—3 tednov podaljša vsakodnevna dopoldanska vožnja v Mozirje do Logarske Doline tako, da imajo izletniki v Logarsko Dolino, Ljubno, Luče in v Solčavo vsak dan iz Celja avtobusno zvezo dopoldne ob 11.15 in popoldne ob 16.40. Vsakodnevna popoldanska vožnja iz Mozirja ob 12.45 proti Celju za ta čas odpade oziroma je prelozena na večer ob 17.15.

— Pri zaprtosti in hemeroidih, motnjah v želodcu in črevesu, oteklosti jeter in vranice, bolečinah v hrbtu in križu je naravna »Franz-Josef« grenčica, večkrat na dan použita, krasen pripomoček.

— »Jutrarnja zarja«, združenje treznikov, priredi v soboto, dne 26. t. m. velik tabor na Kumu. Spored: Govor narodnega poslanca Pavliča — prolektarec in alkohol, govori Puhar — godba — skioptične slike — kres in narodna veselica. — Skupen naskok Kuma bo najboljši iz Trbovelj po prihodu vlaka ob 15. Kdor še ni videl z vrha Kuma jutranje zarje, naj pride.

— IZJAVA D. RASIČA povodom napisa »V spominu« u Slovincu št. 189. — Molim cenjeno Uredništvo Slovencev da izvoli objaviti ovu moju izjavo: Letina je da sam u avome govoru rekao, da je želja učitelja Jugoslavije da se postupno izgradi jedinstven književan jezik. Ali kad sam ovo rekao, razumljivo je da sam mislio na srpsko-hrvatski književni jezik. Što se tiče slovenačkog književnog jezika, potpuno sam i ja i moji drugovi Vašeg mišljenja. Jako mi je bilo da smo saglasni i u drugom pitanju — pitanju mojih prethodnih dužnosti, što svakako spada u našu zajedničku kompetenciju — Vas kao javnog glasila i mene kao privremenog prethodnika. Što se tiče finansiske strane Jugoslovenskog učiteljskog udruženja, mogu reći da je finansisko stanje primerno. Za dokaz ove tvrdnje neka Vam posluži fakat da je kongres aklamacijom dao ratresnicu Upravnom i nadzornom odboru J. u. u. i blagajniku. U pri-

logu, čast mi je dostaviti uredništvu na raspoloženje godišnji izveštaj našeg Udruženja. U Ljubljani, 22. avgusta 1933. S odličnim poštovanjem Damjan Rasič, predsednik Jugoslovenskog učiteljskog udruženja.

— Izjava g. Dimnika, Z ozirom na vesti v listih, da naj bi jaz ugasil luči v zborovalni dvorani, ko je bila v njej samo opozicija, moram izjaviti, da to poročilo ne odgovarja poteku dogodkov. Po zaključitvi skupščine je hotela opozicija naprej zborovati, dasi je na rednem zborovanju izjavljala, da radi utrujenosti ne more več sodelovati in naj se redno zborovanje preloži na ponedeljek. Mnogi člani opozicije so celo mene prosili, naj bi temu zborovanju predsedoval in ga vodil. Po mojem pojasnilu, da je nadaljnje zborovanje nemogoče in po zakonu nedovoljeno, sta oba merodajna voditelja opozicije pozvala svoje pristaječe, da odidejo. Nekateri mladi ljudje so hoteli kljub temu nazaj ter so se izizivalno ponasili. Da bi se ne dogodili incidenti in kake neprijetnosti, sem dal nalog rediteljskemu zboru, da ukaže postopoma ugašati luč, kakor se je dvorana praznila. To se je tudi vršilo, tako da so odhajajoči imeli dovolj svetlobe za odhod in niso ostali ni trenutki v temi. O kakem nasilju nad opozicijo ni govora, ker sem jim šel kot gostom na roko ter sem jim na njihovo željo dal pojasnila glede dovoljenja in dvorane za zborovanje. Omenjam še, da sem dvorano zapustil med zadnjimi. V Ljubljani, 24. avgusta 1933. Ivan Dimnik, predsednik sekcije JUJ za dravsko banovino.

— V poročilu o početniški koloniji na Otočcu so se vrinile tri tiskovne pomote, ki kvarijo tretji odstavek. Tam mora stati, da leži grad Otočec na desnem (ne na »nesnem«) bregu — Neznisel je, ko stoji tiskano, da je znan grad iz dr. Tavčarjevega romana »Otok in Struga«, ko ves naš izobraženi svet s pisemno poročilo vred pozna to delo, ki mu je naslov »Otok in Struga«. (Struga se imenuje sosednji grad. — Dalje se mora glasilati, da je grad Otočec polnjen v strugo Krke na polotoku — ne pa na — »potoku«, kakor je zveržilo pisano poročilo tiskarski — škrat, kakopak. — F. K.—n.

— Jugoslovenska knjižarna v Ljubljani priporoča našim moškim in meškanim zborom sledeče pesmi: Adamci E. Slovenski akordi I. in II. zv. za moške in mešane zore. Vsek zvezek 30 Din. — Aljaž I. Mešani in moški zbori I.—VIII. zv. po 10 Din. IX. zv. 16 Din; II. zv. je razpredan. — Bajuk M. Zbirka slovenskih narodnih pesmi IV. zv. za moške, mešane in ženske zore 16 Din. — Bajuk M. Zbirka slovenskih narodnih pesmi V. zv. za moške, mešane in ženske zore 18 Din. — Bajuk M. Narodne, za moške, mešane in ženske zore 14 Din. — Balatka — Simončič M. Pesmarica moških zborov 36 Din. — Dev. O.: Koroške slovenske narodne pesmi za moške, mešane in ženske zore 22 Din. — Družović H. Lira, Srednješolska pesmarica za moški zbor I.—II. zv. po 28 Din. — Grum A. IV. venček slovenskih narodnih pesmi za mešane, moške in ženske zore po 5 Din. — Grum A. V. venček slovenskih narodnih pesmi za mešane, moške in ženske zore 16 Din. — Grum A. 30 slovenskih narodnih napitnic in zdravic za mešani zbor 30 Din. — Grum A. Tri podoknice za mešani zbor 6 Din. — Hladnik J. Desetero moških zborov v narodnem tonu 20 Din. — Laharnar I. Pomladanski odmevi za mešane zore I. in II. zv. po 10 Din. — Laharnar I. Gorski odmevi za moške zore I. in II. zv. po 10 Din. — Laharnar I. Planinke za mešane zore I. in II. zv. po 10 Din. — Prelovec Z. Album slovenskih narodnih pesmi za en glas s klavirjem 30 Din.

— Anton Pečnikar naznanja, da je na progi Ljubljana-Dolsko z dnem 25. t. m. ukinil vožnjo ob delavnikih z odhodom iz Ljubljane ob 15 ter z odhodom iz Dolskega ob 17.45.

Krivoverske knjige

Rajhenburg, 23. avgusta.

Te dni sta hodila po našem kraju neki mlajši moški in neka ženska, ki sta ločeno razpečevala nekakšne brošure z razlago sv. Pisma. Pisec teh vrstic je imel priliko te brošure pogledati in se prepričati o velikih zmotah, ki jih lahko nevedni čitatelj črpa iz takih knjig, ki so v očitem protislovju s človeško pametjo, vestjo in nauki katoliške vere. Ker sta ta dva precej vsiljiva ter s svojim blagom »pocenje«, naj jima vsakdo, kjer se bosta pojavila, pokaze vrata.

Po dolgotrajni vročini in suši smo dobili potrebne dežja. V torek so bili tekem celega dne hudi nalivi, vedno spremljani z bliskom in gromom. Kakor zvemo, je po nekaterih oddaljenejših krajih bila buča toča.

Trifarsko žegnanje

Metlika, 23. avgusta.

Nihče ne ve zakaj, nihče ne ve od kdaj — le to ve vsa bližnja in daljna okolica, da je na Jernejevsko nedeljo žegnanje pri Treh farah. Letos bo torej 27. avgusta. Nekaj posebnega je to žegnanje vsako leto, zaradi pisane množice in zaradi domačnosti. Vidiš lahko tu vse, kar hočeš, zveš tudi marsikaj. Je to tudi romarski shod. Nekeč je bil seveda pred vsem to in največ je še vedno tistih, ki pridejo k Trem faram na romanje — na Brezje stane denarja, tu sem se pride peš. Moderni svet pride seveda le bolj iz radovednosti in zabave — marsikdo se pa tudi od teh domisli, da so Tri fare imenitne in znamenite radi trifarske Marije in zato tudi na notranjega človeka malo pomisli. Spoveduje se v petih spovednicah v soboto zvečer in v nedeljo.

Zunanje lice Treh far se je spremenilo od lani zlasti v tem, ker je vihar zrušil eno lipo — baš tisto, ki je dala največ gostom senco.

Ta dan se pričakuje tudi veliko tujcev z izletniškim vlakom.

Ptuj

Novomašnika. Novo mašo bosta darovala v nedeljo, 3. septembra t. l. in sicer jezuit Jože Praec, študiran in posvečen v Belgiji, pri Sv. Marjeti nižje Ptuja in Franc Murko, mariborski bogoslovec, pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju.

Smrtna kosa. V ptujski bolnišnici je umrl Jožef Holc, kovaški mojster iz Sodincev, v 51. letu starosti. Blag mu spomin. Zaljubljen naš sožalje!

Šila zanetila požar. Ob prihliki večerašnje hude nevihte je strela udarila v hišo posestnika Šerbenka pri Sv. Martinu pri Vurbergu. Ker je bila hiša iz lesa in s slamo krita, je zgorela do tal. Požar je povzročil precejšnjo škodo, ker iz gorčice hiše niso mogli rešiti ničesar, razen golo življenje. Nesreča se je zgodila ob 1 ponoči, ko so bili ljudje že v trdnem spanju.

Cene kruha. Mestno načelstvo je cene kruha, katere je določila pekovska zadruga, razveljavila in določila sledeče cene: Beli kruh 4 Din, polbeli 3.50 Din, črni 3 Din za kilogram. Te cene stopijo z dnem 25. t. m. v veljavo. Pri ostalem pecivu ostanejo dosedanje cene.

Požar v Smledniku

Smlednik, 24. avgusta.

Snoči smo doživeli grozne ure. Okrog pol 11 ponoči je vas in okolico prestrašil klic: Goril! Gorelo je pri Mareževki (Uršula Berlič). Ko so požar opazili, je takoj s svojim rogom alarmiral gasilce gasilski trobentač, ki stanuje blizu tam. Zato so smledniški gasilci, ki so s svojo motoriko takoj prihiteli, polili slamnato streho sosedne hiše Franceta Grabca, ki se je že tudi vnela. Dotlej so domačini polivali streho in zadrževali požar. Ko je prihitela motorika, je bila nevarnost pri kraju. Ko bi se bila vnela še Grabčeva hiša, bi bilo šlo pol vasi. Z neutrudnim delom se je gasilec posrečilo popolnoma obvarovala dve sosednji poslopji, tako da je pogorel le zgornji del hiše, došlim so pritiščni prostori ostali. Poškodovala jih je kvečjemu le voda.

Med požarom so prihiteli tudi gasilci iz Zapog in Trboj s svojima motorikama. Vendar je bila med tem že nevarnost odstranjena, da jim ni bilo treba več nastopiti.

Gasilci so ostali na pozorišču do 1 ponoči, potem pa so se lahko vrnili domov. Na pogorišču je ostala le požarna straža. Gasenje je zelo oviralo pomanjkanje vode. Sedaj so pri nas močje lahko uvideli, kako krvavo potreben je pri nas vodni rezervoar. Kaj pomaga motorika, če pa vode ni. Sava je predaleč. Predno napelješ vodo od tam, je lahko ponekod že prepozno. Letos je bil tu pri nas že drugi požar. Bog nas varuj ognja! Pa sami moramo tudi kaj storiti za svojo varnost!

Dobra kupčija

Metlika, 23. avgusta.

Ni bilo samo za male denarje, ne samo s popustom. Skoroda je bilo zastoj. Čevlji, kuhinjska posoda, obleka in oprava, pohištvo — vsega je bilo dobiti na metliškem trgu — včeraj je bil namreč v Metliki semenj... Prišel je pa že predvčerajšnjim, ko so se kupovali krožniki po 2 Din — navadno stanejo po kovaču — površnik je bil prodan za 18 Din. Ja, ko bi hoteli na te cene trgovci v prodajalni! Tako pa v takih okoliščinah, je pa stvar za človeka druga. Kdor ne verjame, da je res tako, pa naj vpraša pri Mikoletovih ali pri Koželju, ali pri Doltarju, ali pri Proseniku... Kjer ni denarja, tam pride vrsta na robo in na pohištvo. Tako je. Denar nima srca!

Tretji uboj na Senovem

Rajhenburg, 23. avg.

Kronika krvavih dogodkov je letos pri nas posebno obsežna. Skoraj vsak teden imajo naši orožniki posla s pretepači. Že več let ni bilo tega toliko kakor letos. Ne bom omenjal slučajev zadnjega časa, pri katerih je pravočasna zdravniška pomoč rešila življenje nekaterim, ki so skoraj že gledali smrti v obraz. Kot kronist pa moram zapisati slučaj, ki je letos že tretji v našem kraju s smrtnim izidom, ter ga iz gotovih razlogov sporočam javnosti šele danes. Dne 15. avgusta zvečer je bila v delavskem domu na Senovem pisana družba ljudi raznih stanov. Med temi je bil tudi rudar Ašič, doma iz Zdol pri Rajhenburgu ter mlajši brezposelni rudar Martini iz Senovega. Med njima je prišlo do malčnega spora, za katerega pa nihče ni mislil, da bo imel tako tragičen konec. Martini se je po prvem sporu umaknil iz gostilne ter so vsi mislili, da je odšel. Čez nekaj časa se je pa Martini vrnil in prekanje se je kratko nadaljevalo. Ašič je hotel nato udariti Martinija z steklenico po glavi, Martini se mu je pa spretno umikal ritenski, zgrabil za že pripravljeno samokres in ustrelil proti Ašiču. Ašič je v trenutku padel v nezavest. Krogla ga je zadela v vrat in mu v vratu obšla. Prepeljali so ga v bolnišnico v Brezice, kjer je pa po dveh dneh umrl. Pokojni se je nameraval v najkrajšo časo poročiti, imel je nevesto že izbrano ter že celo naročeno pohištvo. Ozadje uboja bo pa razsvetlila sodna preiskava.

— Ko se začne cevi poapnjavati, deluje uporaba naravne »Franz-Josef« grenčice na redno izpraznjenje črevesa in zmanjša naval krvi

Stari studenci zmagovito žubore...

Kako neusahljiva in nezasipljiva pramoč je osebnost kakega naroda, sestoječa iz krvi, vere, jezika in zemlje, pričajo — mimo neshot drugih primerov — Valizani na Angleškem. Že dolge ve-kove žive skupaj z Angleži pod istim nebom in pod istim žezlom, v taistem kulturnem območju, pa vendar so ostali ne samo po svojem bistvu, marveč tudi po vseh zunanjih osobinah, po jeziku in čisto svojski kulturi neokrnjena keltška narodna družina. S tem dejstvom se obširno peča do-pisnik »Frankfurter Zeitung« v dveh člankih, ki ju je list pravkar objavil. Iz njih posnemamo:

Ko so po razsulu rimljanske oblasti v 7. sto-letju navalili na Britanijo germanski rodovi, po-sebno Angli in Saksi, jim je veljalo vse tuje za »welsch« — za »laško«. Tako so nazvali tudi oto-ške keltske prastanovalce »Welsche«. — Valizane in njihovo deželo za Wales. I prebivalcem i de-želi je to ime ostalo do danes in Angleži se čutijo nasproti njim tako tuji kakor prvotno, in enako seve tudi Valizani nasproti Angležem. Angleška sramotilna pesem, ki jo pozna prav vsak Anglež, se začneja tako: »Taffy was a Welshman, Taffy was a thief«. — Taffy je bil Lah, Taffy je bil tat... (Valizanom očitajo, da so tatinski.)

Valizani sami se imenujejo Cymry, kar pome-nja tovariš, in svojo deželo Cymru. Valeska po-krajina je gorata in težko dostopna, zato so njeni prebivalci tem laže ohranili svojo narodno poseb-nost. Še danes govori tudi inteligenca svoj prvotni jezik. Je to velenadarijeno človeško pleme, ki stras-no ljubi petje in glasbo, pa tudi razglabljanje in modrovanje ter je do danes ohranilo v časti plem-enito gostoljubje. Ima tudi nekatere slabosti, bo-disi prirojene bodisi, da so mu jih vcepile stiske in razmere v teku vekov, a vendar prevladujejo le-pe in simpatične osobine, ki napravijo na vsako-gar, ki pride z Valizani v stik, močan vtis.

Na britanskem otoku se je začela zgodovina z vpadom Rimljanov. Le-ti so našli v Britaniji (Kel-tih) narod, katerega pesniki (bard) »znajo na har-fah izrekati hvalo in grajo«. Kakor povsod so se Rimljani tudi na britanskem otoku omejili na to, da so organizirali upravo, delali ceste, ustanavljali naselja in jih zavarovali z gradovi, v ostalem pa pustili prebivalstvu njegove šege in navade. Štiri sto let je trajalo rimsko gospodstvo na otoku in ko so za vselej odšle rimske legije, so pustile za

francosko, in katerega prve besede naj bodo vali-ške«. Od tedaj je običaj, da nosi vsak prvorojeni sin angleških kraljev naslov »Prince of Wales« — princ valeski.

Valizani pa se še vedno niso odrekli svoji ne-odvisnosti in upori in boji so bili na dnevnem re-du, dokler ni slednjič mož valeske krvi zasedel angleškega prestola. To je bil Henrik VII., čegar stari oče je bil Valizan Owen Tudor. S tem je bila sklenila tajno ljubezensko zvezo vdova Henrika V.

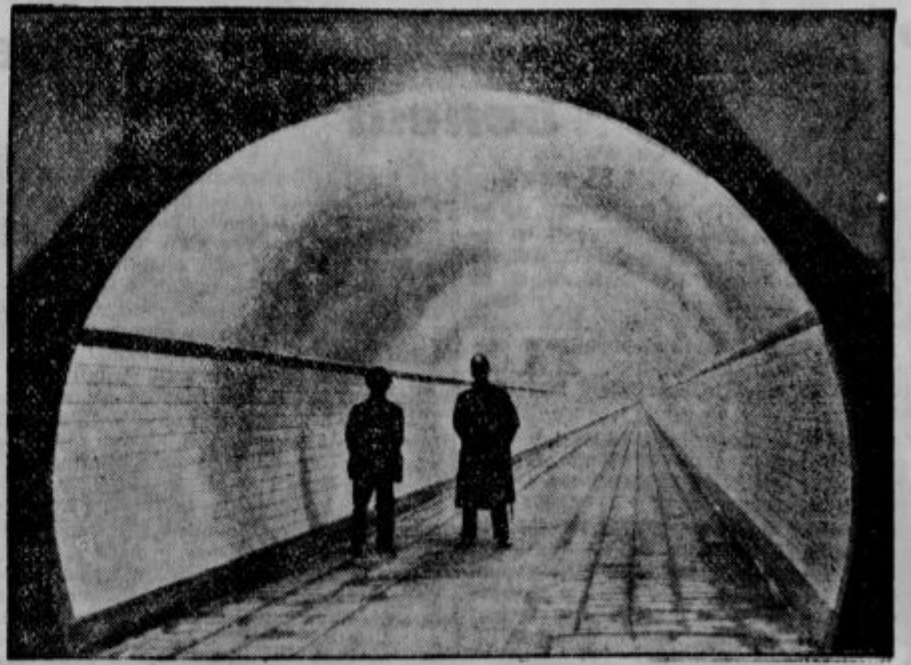

Patrijarh asirskih kristjanov, Išai Šimun, ki je mor-al ob zadnjem strašnem turškem klanju v Iraku bežati pod angleško varstvo. Kakor vidimo, je do-stojanstvenik še izredno mlad, dasi mu je velika žalost zarisana v obrazu.

in se kasneje z njim tudi poročila. Imela sta tri sinove, katerih eden je kot Henrik VIII. zasedel angleški prestol, dotim je umrl oče uporniške smrti pod krvnikovo sekiro. Henrik VIII. je združil Wa-les z Anglijo, valesko plemstvo je hitelo v bližino prestola, ljudstvo je ostalo samo v svojih gorah. Potem je prišla še ločitev cerkve od Rima. Kato-lištvo je bilo globoko vkoreninjeno v keltski duši, saj ji je bilo po bistvu sorodno. Že v 6. stoletju so imeli Valezani svojo prvo cerkev. Imeli so izvrstno domačo duhovščino, ki je služila cerkvi in z njo obenem svojemu ljudstvu, delila pouk nadarjenim domačim sinovom, neglede na to, ali je bil kdo re-ven ali bogat, pomagala ob vseh prilikah in gojila petje in glasbo, da je veselo odmevalo po doma-čih gorah. To v keltiko dušo zraslo ustanovo je sedaj nadomestila angleška državna cerkev, ki se je zavestno trudila, da bi prinesla v Wales angle-škega duha. Nastala je za valesitvo velika nevar-nost, da se izgubi v anglosaksonstvu, toda lastna žilavost pa puritanizem in nedeljska šola so ohrani-li keltstvo pred narodno smrtjo. Sredi minulega stoletja so obnovili tudi svoj srednjeveški »seistedd-fod« — sejo ali zbor, na katerem tekmujejo vsi stanovi brez razlike v pesmi in glasi. Lloyd Geor-ge redko kdaj zamudi te umetniške tekme svoje rojstne dežele in se na njih tudi vselej oglasi s po-membnim govorom. Sam pravi, da mu rodna kelt-ščina lepše in glaže teče kakor angleščina. Danes se Valizanom za svojo narodno osebnost in kul-turo ni treba več bati.

Industrijska revolucija minulega stoletja pa je premaknila temelje gospodarsko-socialnega ustro-ja valeske dežele. Preje čisto kmetska dežela šteje danes med dva in pol milijona prebivalcev samo še 41.000 farmerskih družin. Kriza premožovne in-dustrije je pokrajino v živo zadela, brezposelnost in odtok prebivalstva sta posledica. V zadnjih de-setih letih se je izselilo tri odstotke vseh Vali-žanov.

Valizani sami kakor tudi angleška vlada se trudijo proti nadaljnjemu obubožavanju Walesa. Valeski nacionalisti zahtevajo celo neodvisnost, Wales naj bi dobil svoj dominionski statut, kakor to zahtevajo zase tudi Škoti. V valeskem glavnem mestu Cardiffu je poleg novega narodnega muzeja prazno zemljišče, kjer naj bi nekoč stal valeski parlament... Vendar se valesko ljudstvo v celoti za politično neodvisnost še ne ogreva preveč, ker se boji, da ne bi potem postalo žrtev socialnih na-sprotij. Pač pa tudi najzmernejši zahtevajo obez-no decentralizacijo.

Železniški predor pod reko Skaldo pri Antwerpah, ki so ga pravkar končali. Leži 35 m globoko.

Vera v copernice še vedno živi

21 letna Ana Okohribova, ki se nahaja v pre-iskovalnem zaporu okrajnega sodišča Velké Be-rezné, je priznala, da je na polju ubila 50 letno Katarino Spino, ki so jo vsi ljudje imeli za »vo-rožko« — coprnico. Ubila jo je s kamenjem in se-kiro. Kajti Spanova ji je bila tako »zacoprana«, da je morala svojo hišo trikrat prodati, ker so se v čisto novo hišo naselili živi svedri (črvi), ki so glo-dali les. Dalje krave niso dajale mleka in vse go-spodarstvo je šlo po zlu. — Oblasti so zaprle tudi očeta in mater Okohribove, ker sta osumljena, da sta hčeri pomagala pri umoru.

Življenje za rekord: 19 letna vztrajnostna plavalka Ruth Litzig, ki je pri zadnjih tekmah v Balde-ny-skem jezeru pri Essenu potokla svoj lastni prejšnji rekord in ostala v vodi neprenehoma 78 ur. Skoraj onesveščeno so jo dvignili iz vode in jo morali tak-ko prepeljati v bolnišnico, kjer je radi izčrpanosti kmalu umrla. Pred bolnišnico se je zbrala velika množica, ki je protestirala proti takim brezumnim tekmam.

Ob otvoritvi svetovne pšenične konference v Lon-donu: Avstralski ministrski predsednik St. Bruce z nekaterimi delegati pred Kanadskim domom.

Valček zopet v veljavi

Nemški plesni učitelji so na svojem zborovanju v Kissingenu določili ples za prihodnjo zimo. Ob-novili bodo stare nemške plesne in jih prilagodili novodobnemu plesnemu načinu. Med drugim pride zopet do veljave tudi valček. Namesto predvojne »quadrille« uvedejo »Deutschländer«.

Znamenita plesalka odša v samostan

Znana dunajska plesalka Loda Halama je bila v zadnjem času brez sledi izginila. Zdaj poročajo, da je vstopila v samostan Notre Dame v Czensto-chowu, kjer postane redovnica.

Svojevrsna motociklistična tekma v Londonu: Dirkači so morali namesto prikolic voziti s seboj otroške vozičke.

Novi sovjetski književni film

V Leningradu začno te dni filmati več knji-ževnih del. Med filmi bo zgodovinski roman Aleks. Tolstega »Peter I.«, dalje Gorkega »Sivar Arta-manovih« in »Zgodovina mesta Glupova« Saltikov-Ščedrina.

Veliko porok - malo otrok

V prvem polletju 1933 je bilo v Italiji 132.429 porok, za 4129 več nego v prejšnjem polletju. Šte-vilo rojstev je pa padlo, in sicer od 506.890 na 505.632. Padlo je pa tudi število smrtnih slučajev od 317.870 na 297.315.

Hudi časi. Gost pregleduje račun in se čudi, da se v tej restavraciji cene niso znižale kakor drugod. Prihiti ravnatelj in pojasni, da niso znižali cen, zato so pa povečali porcije. Gost se ozira po mizah in meni, da velja to morda za druge stvari, a ne za kavo, ker so vrčki taisti kakor prej.

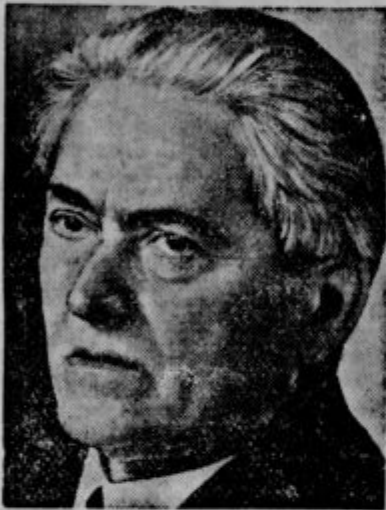
»Gotovo.« hiti pojasnjevati ravnatelj, »kangliji-ce so iste, toda čašice so druge, in če je dala preje kanglija samo poldrugo čašico kave, da sedaj dve polni čašici.«

Ob tem dokazu je gost seve onemel...

★

»Imela sem strašne sanje. Zdelo se mi je, da so vse kože mojega kožuha oživele in mi kazale zobe.«

»Pojdi, no, pojdi — kdo bi se pa kuncem ball«

Herman Stehr, eden najznamenitejših sodobnih nemških romanopiscev, ki je prejel letošnjo Götthe-jevo nagrado. Herman Stehr je tudi med kandidati za letošnjo Noblovo literarno nagrado.

seboj neizbrisne sledove rimske kulture in latin-skega jezika, ki so ga seve govorili po mestnih na-selbinah. Ne prvotno prebivalstvo ne kasneje došli Anglosaksi ne beležijo dobe rimskega gospodstva sovražno kot gorje in nesrečo, nasprotno so Cym-ry po odhodu Rimljanov njihovo kulturno dediščino skrbno gojili in jo trdovratno branili proti Anglo-saksonom. Keltška pravljica pripoveduje o bajnem kralju Arthurju — keltsem kralju Matjažu — ki čaka na otoku Avalonu, da se vrne v Wales in ga osvobodi izpod angleškega gospodstva.

Po dolgih bojih so Normani zaprli Cymre v nji-hove gore in si jih podvrgli. Leta 1283 je Edvard I. za Wales proglasil poseben statut, kjer se stari keltski zakoni prilagajujejo normanskemu pravu in se dežela po zgledu ostale Angleške razdeljuje po sodnih okrajih (shire). Obenem je odstavil prema-ganega valeskega kneza in Valezanom obljubil, da jim pošlje kot njegovega naslednika moža, »ki ne govori ne angleško ne francosko«. Zvitorepec je nato imenoval za valeskega kneza svojega novo-rojenega sina, »ki je v Walesu prišel na svet, čegar srce je čisto, ki ne zna govoriti ne angleško ne

Flamci pred svojim spomenikom ob Yserskem kanalu. Tu se vsako leto spominsko slavje, na katerem se zbere ogromne množice: letos je bilo navzočih 135.000 Flamcev. Geslo teh prireditelj je: Flandriji in Kristusu.

Kriza naših rudnikov v številkah

Nazadovanje proizvodnje v prvem polletju

Da naši premogovniki in z njimi tudi vsi sloji, ki so nanje navezani, preživljajo hudo krizo, nam kažejo tudi podatki o proizvodnji vseh premogovnikov v Sloveniji v mesecu juniju. Medtem ko je maj pokazal v primeri z aprilom razveseljav pojav, saj se je proizvodnja povzela od 83.845 v aprilu na 89.831 ton v maju, je proizvodnja v juniju zopet nazadovala, in sicer na 75.773 ton (lansko leto je znašala proizvodnja v juniju 88.020). Če zdaj primerjamo proizvodnjo v prvem polletju tega leta z lansko, se nam kriza kaže še bolj v drastični luči. Letos se v prvem polletju naši rudniki dali iz sebe 553.503 tone, lansko leto pa v tem času 634.504 tone.

Ce navedemo proizvodnjo v posameznih mesecih tega leta in jo primerjamo z lansko, nastane tale slika (v tisočih ton):

Leto	1933	1932
Januar	115	192
Februar	94	122
Marec	95	117
April	84	92
Maj	90	94
Junij	76	88

Od 75.773 ton junijske proizvodnje so premogovniki v Sloveniji dobavili 25.481 ton železnice (v maju 30.812, v juniju lanskega leta pa 34.282), 34.637 ton v industriji (v maju 36.674, lansko leto v juniju 33.054). Industriji v dravski banovini so od tega rudniki dobavili 22.172 ton premoga. Prodaja industriji je bila torej v juniju mnogo nižja, kakor v maju letošnjega leta in še nižja v primeri z junijem lanskega leta. Za kur-

javo so rudniki dobavili 1904 ton, za ostale potrebe 5473 ton. Izvoz je znašal samo 825 ton; vendar je bil izvoz v primeri z majem (209 ton) precej večji. Skupno so rudniki v juniju oddali 48.780 ton premoga (v maju letos 75.082, v juniju lani 76.148). Lastna potrošnja rudnikov je znašala 3897 ton. Za deputate so rudniki oddali 1456 ton, odpisati je bilo treba zaradi propadanja na zalogi 8007 ton. V začetku junija je izkazovala zaloga 153.735 (lansko leto 138.899), na koncu meseca pa 152.369 (lansko leto 144.543 ton).

Okoji poldrugi milijon manj zaslužka.

Tudi stanje uradništva in ostalih nameščenecv da misliti na nazadovanje mesto na napredek. V maju je znašalo število zaposlenega uradništva 221, v juniju 218. Pazarikov je bilo v maju 199, v juniju 194, delavcev v maju 5707, v juniju 5655. Lansko leto je bilo v juniju zaposlenih še 6329 delavcev. Šihtovc je bilo napravljenih v juniju letos 99.833, v juniju lanskega leta pa 125.566; junij izkazuje nazadovanje tudi v primeri z majem letošnjega leta, ko je bilo napravljenih 111.838 šihtov, v aprilu 104.826. Zmanjšanje delovnih ur se seveda kaže tudi pri inkasiranih plačah. Lansko leto v juniju je delavstvo zaslužilo še 6.040.000 Din, letos v juniju pa 4.454.000 Din. V maju letos so delavci zaslužili 5.9 milij. Din, v aprilu letos 5,3 milij. Din.

Te številke so dovolj zgovorne. Njihov učinek na resnično življenje našega delavstva in drugih nameščenecv se je žalobno nedavno pokazal n. pr. v Trbovljah. Vsa naša javnost je edina v tem, da je treba rudnike popreti z večjimi dobavami in s tem tudi tiste, ki jim rudniki dajejo kruh.

Borza

Dne 24. avgusta 1933.

Denar

Dinar se je okrepil, kar se odraža v oslavitvi vseh deviz razen Curiha. Predvsem je oslabil zopet dolar, za njim Amsterdam, Berlin, Bruselj, London, Pariz, Praga in Trst.

Ljubljana, Amsterdam 2814.20—2925.65, Berlin 1904.58—1875.38, Bruselj 799.96—803.90, Curih 1108.35—1113.85, London 188.30—189.90, New York 4130.49—4158.75, Pariz 224.49—225.61, Praga 169.9—170.76, Trst 301.01—303.41, avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.80.

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 52.828 Din.

Curih, Pariz 20.24, London 16.975, New York 373, Bruselj 72.15, Milan 27.22, Madrid 43.25, Amsterdam 208.65, Berlin 123.20, Dunaj 72.83 (57.45), Stockholm 87.60, Oslo 85.45, Kopenhagen 75.90, Praga 15.33, Varšava 57.75, Atene 2.94, Carigrad 2.47, Bukarešta 3.08.

Vrednostni papirji

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 50.52, vojna škoda 233—236, okt. 238 bl., dec. 230—237, agrarji 26.50—30, 7% Bter. pos. 33.50—34, 8% Bter. pos. 35—36.50, 7% pos. DHB 48.50, 6% begl. obv. 37—38.50 (37), Dunaj-Zagreb 866—871, Dunaj-Belgrad 865—855, Grčija-Zagreb 38.50—39, — Delnice: Narodna banka 3500, Priv. agr. banka 223—230, Sečeraška Osejka 140—160, Trboveljska 125 bl., Izis 23.40, Impex 50 den.

Belgrad. Narodna banka 3850, Priv. agr. banka 227—228 (226, 224.50), 6% begl. obv. 37—37.75 (38, 37), vojna škoda 233—235 (237.50 dec., 236, 239), 7% pos. DHB 50 bl.

Žitni trg

Ljubljana. Koruza promptna dobava, mlevska vozina (vse slov. postaja, plačilo 30 dni) 105—107.50, sept. navadna vozina 112.50—115, pšenica nova srem, 78/79, 2%, rešetana, mlevska vozina 140—142.50, nova baranja, 78/79, 2%, rešetana, mlevska vozina 142.50—145, nova bač, 79/80, rešetana, mlevska vozina 152.50—155, moka bač, 0, iz nove pšenice 310—315, ban., 0, iz nove pšenice 320—325.

Tendence: za les bolj živahna; za deželne pridelke mirna.

Novi Sad. Pšenica bač, ladja Tisa 102.50—107.50, srem, slav. 95—97.50, bač, ladja Donava 100—102.50. Rest ne notira. Tendence netzpremenjena. Promet: 46 vagonov.

Budimpešta. Tendence slaba. Promet slab. — Pšenica okt. 8.51—8.67, zaklj. 8.52—8.54, marec 9.65—9.77, zaklj. 9.63—9.64, rž avg. 5.08, okt. 5.80—5.47, zaklj. 5.28—5.30, marec 6.35—6.42, koruza sept. 7.—, maj 7.65—7.68, zaklj. 7.68—7.70.

Chicago. Pšenica maj 95, sept. 87.500, dec. 91.125, koruza maj 51.750, sept. 51, dec. 56.375, oves maj 43, sept. 47.500, dec. 50, rž maj 82.500, sept. 71.500, dec. 77.500.

Winnipeg. Pšenica okt. 70.500, dec. 72, marec 77.—.

Koliko bombaža pridelamo?

Te dni se je vršil v Beogradu sestanek zastopnikov gospodarstva in državnih ustanov, na katerem se je obravnavalo važno vprašanje bombažne proizvodnje pri nas. Tajnik belgrajske Industrijske zbornice g. Dragan Milčević je pripravil obsežen referat o tem problemu, iz katerega povzemamo sledeče podatke.

Na področju Jugoslavije se prideluje bombaž samo v vardarski banovini, in sicer v njeni južni polovici, predvsem v okolici Djevdjelije, Strumice, Dojrana, Tikveše, Velesa, Radoviš in Valandova, manj v okolici Kumanova in Skoplja in na Ovčjem polju. Do konca prve polovice preteklega stoletja je Južna Srbija veljala za glavnega evropskega litaranta sirovega bombaža. Pozneje se je zlasti s povečanjem bombažne industrije v Egiptu in Ameriki pomikala vedno bolj v ozadje in je danes že čisto lokalnega pomena.

Statistika zasejane površine v zadnjih 5 letih kaže sledečo sliko: 1. 1928-29 1002 ha, 1. 1929-30 1465 ha, 1930-31 839 ha, 1931-32 915 ha, 1932-33 1076 ha. Pridetek je prav tako različen: 1. 1928-29 440.000 kg, 1929-30 isto, 1930-31 230.000 kg, 1931-32 390.000 kg. Na 1 ha so pridelali od 310 do 433 kg bombaža (letno in povprečno vzeto). Sicer je pa pridelatek zelo odvisen od podnebja in zemlje, v katero se seje. Najboljši bombaž dajejo okolica Djevdjelije in Strumice (do 1000 kg sirovega bombaža na 1 ha, s semenom vred, kar pomeni 300 do 400 kg prediva). V drugih zgoraj navedenih predelih pridelajo daleč manj, ponekod komaj 200 do 300 kg sirovega bombaža na 1 ha.

Pridelovalci bombaža v Južni Srbiji so povsem mali kmetje, z zastarelim načinom obdelovanja zemlje in neorganizirani, kar je kamen spodbite za vsako racionalno pridelovanje bombaža. Prav za prav sejejo bombaž le toliko, kolikor ga rabijo za domačo porabo in le slučajno prekoračenje za dom

potrebne količine bombaža ob dobrih letinah jih napoti do prodaje bombaža.

Bombaževci, ki ga zadnja desetletja sejejo v Južni Srbiji, ni najboljšje vrste. Njegove niti so dolge največ do 25 mm, kar je v primeri z egiptovskimi (35 mm) ali celo ameriškim bombažem (do 45 mm) velik minus. Zadnja leta se v Južni Srbiji mnogo deluje v smeri izboljšanja semena in povečanja bombažnih nasadov. Tako je po mnenju strokovnjakov mogoče povečati pridelatek bombaža za nekaj tisoč odstotkov. Danes zasejejo letno približno 1000 ha zemlje z bombažem. V celoti ima Južna Srbija čez 30.000 ha pripravne zemlje, kjer bombaž lahko uspeval. Akcija v tej smeri je velika in v prihodnjih letih je že pričakovati obilnejšega pridelka.

Posebej se g. Milčević zavzema za združeno organizacijo južnosrbskih pridelovalcev bombaža, ki bi edina mogla vsaj deloma reorganizirati zastareli način pridelovanja, posebno izločanja semena. Tudi vprašanje bombažnega semena je zanimivo. Sedaj je navada, da iz njega na skrajno primitiven način izcejajo bombažno olje, s tropinami pa krmijo živino. V slučaju, da bi imeli organizirane zadruge, bi lahko večje količine semena predelovali v posebni tovarni in ga mnogo uspešneje spravili v denar. Poleg tega bi pa, če bi imeli boljšo organizacijo in če bi povečali proizvodnjo, vzbudili več interesa pri naši bombažni industriji, ki sedaj uvaža skoraj izključno tuji bombaž, in sicer v povprečni vrednosti 1.000.000.000 Din letno.

Poizvedovanja

Izgubil se je pes (bel z rjavimi lisami) na prednji nogi je imel rano. Kdor bi ga našel, dobi nagrado. Spročite na naslov: Šemé, gostilna, pošta Krka pri Stični.

Berlinsko pismo

XIII.

A tako! Zdal se pa že razumeva, gospod urednik! Mojega XII. pisma torej niste prejeli. Pa je bilo še »priporočeno«! Kje se le moja pisma zati-kajo? ...

Pravite, da so vam »Berlinska pisma« po volji. Da z napetostjo sledite dogodkom v Nemčiji. Le da imate o Hitlerju in hitlerstvu nekoliko drugačno mnenje kakor jaz in da zato ne morete čisto slediti mojim razmisli.

Jaz pa mislim, da si o tem nismo različnih razorov, vsaj mnogo ne. Le da jaz bolj poudarjam dobre strani tega pokreta — zato, ker slabe poudarjate že sami dosti! ... Da je torej slika popolna! Pomniti pa je treba, da dobre strani čutimo bolj v državi sami, zunaj čutite pa le bolj slabe. Da znatraj slabih nič ne čutimo, tega ne bom trdil. Da je pa dobrih tudi dokaj, to se pa ne da tajiti. Poleg že navedenih naj omenim še sledeče: Odpadanje od Cerkve, ki se je prej strahotno širilo, je kar prenehalo. Sicer pa slišimo, da se Avstriji prav tako godi. Dalje slišimo, da hoče vlada nastopiti tudi zoper konkubinate, zoper nedeljsko delo in slične nerodnosti. Da v socialnem pogledu nova vlada ubira nova radikalna pota proti kapitalizmu in da dela za kolikor možno izenačenje kričečih socialnih razlik, da ukrepa marsikaj pametnega, o tem ste že sami poročali. Centrum pri vsej najboljši volji marsičesa, kar si nova vlada dovoli, ni mogel izvesti. Kakšen krik bi bil pa nastal, ko bi katoličani hoteli judom malo na prste stopiti, javne lokale zapirati in podobne reči! Ne glede na to, da so bili vezani po socialistih, ki so zahtevali svobodo za vse nerodnosti. Če si pa Hitlerjeva vlada te in druge reči dovoli, pa vse molči in na trebuhu leži. — Dalje zatiranje komunizma! Komunisti so bili menda že tako močni, da ni bilo več daleč, da bi bili udarili na plan in se polastili oblasti. Saj jim ni treba večine; sila nadomesti večino. Potem bi bili imeli šele pravega vraga! — Končno pa konkordati! Ko smo ga prebrali, smo bili kar zadovoljni. Ko bi le vsaka država takega imela! Kako se bo izvrševal, to je drugo vprašanje. A ravno danes gre po nemških listih beseda freiburškega nadškola Groberja, da on trdno zaupa Hitlerju, da bo konkordati držal. Seveda, če bo le mogel!

Oprostite, da sem še enkrat poudaril dobre strani novega režima — resnici na ljubo! Vi pa pišite o njem po svojem spoznanju in po svojem srcu, da bo slika popolna! Da mora pretirati nacionalizem in njegovo divjanje, posebno če je tako kruto krivčen kakor je italijanski na Primorskem, in ž njim združeni militarizem, obojati in odklanjati vsak zdravo misleč človek, o tem smo pa ene misli. Jaz ravno nasproti temu nacionalizmu poudarjam in propagiram katoliški internacionalizem, ki mora biti pravičen vsakemu narodu. O tem stremljenju morda se drugi kaj več.

Sport

Članstvu in prijateljem Ilirije

Po velikih težavah se je končno posrečilo matici vsega slovenskega sporta najti primeren prostor, na katerem bomo pričeli graditi svoje nove sportne prostore. Bilo je dosti dela, da smo prišli do prostora, kajti marsikje smo trkali zamen, da bi našli razumevanje. Toda naš trud je obilno poplačan. Gradimo si svoje nove sportne prostore pač na tako primeren prostor, da boljše in lepšega ne bi mogli najti. Na Stadionu bo imela Ilirija najlepše sportne prostore v državi. Toda do tega je še zelo daleč. Sami iz lastnih sredstev ne bomo zmogli dograditi niti nogometnega igrišča. Na izdatne podpore za izgraditev ne moremo računati. Zatorej z zavijanimi rokavi na delo. Kuluk! Vsakdo, ki je užival z nami lepe čase, naj pomaga. Vsakdo eno samo uro dela, pa je veliko pomagano! Danes in prihodnje dni vsi prijatelji in člani Ilirije na Stadion, da z lopati in krampom v roki pomagata graditi torišče za nove sportne podvige matice slovenskega sporta. Z lastnimi močmi si bomo gradili igrišče, kajti z denarnimi podporami (v kolikor jih bo dobili) bomo morali kriti visoko najemnino. Zatorej vsi prijatelji, ki ste z nami doživljali na starem igrišču toliko lepih ur, ko ste gledali naše mlade v borbi z renomiranimi nasprotniki, z dejanji pokažite ljubezen do svojega kluba. — Ing. Stanko Bloudek, t. č. predsednik.

PLAVALNE TEKME NA LJUBLJANICI

SK Ilirija razpisuje za nedeljo dne 27. t. m. ob 15 v kopališču na Ljubljani tekmo v plavanju in skokih, katere se morejo udeležiti izključno plavalci in plavalke, ki niso člani plavalnih sekcij SK Ilirije in ASK Primorja. Tekmuje se v dveh skupinah: do 14. leta in od 14.—18. leta v naslednjih disciplinah: 50 m prosto; 100 m prano; 100 m prosto; 50 m hrbtno in skoki. Pri skokih je izvesti pri tej poljubne skoke. Prijavitelj se je pri blagajni Ilirije do 17. v soboto, ali pa na Ljubljani v nedeljo ob pol 15. Prijavnine ni.

NEDELJSKE TEKME V DRŽAVNI LIGI

V nedeljo 27. t. m. se igrajo naslednje tekme: V Zagrebu: Gradjanski-Jugoslavija (Belgrad) sodi gosp. Planinšek; V Beogradu: BSK-Slavija (Ostjek) sodi gosp. Podgradeški; V Sarajevu: Slavija-Vojvodina (Novi Sad) sodi gosp. Nedoklan.

Primorje ima tudi to nedeljo trest das

ASK Primorje (lahkoatletika sekcija). Radi nastopa v Celovcu, ki bo dne 9. in 10. septembra t. l. se pozivajo atleti, da redno trenirajo na našem igrišču od 17.30 dalje in sicer: Zorja F. in A., Slamič, Jug II., Gasperšič, Putinja, Korček, Čurda, Serš. Zunanji atleti in to: Žgur, Marek E., Gaberšek, Kovačič Alfonz in Leo, Cerar Drago, Krevs, Goršek, Skok, Srakar in Stavbi naj redno trenirajo po navodilih, ki so jih prejeli. — Načelnik. Španci pa niso dobri lahkoatleti, tako so namreč pokazala njihova zadnja prvenstva. Poglejmo rezultate zmagovalcev v posameznih disciplinah. 100 metrov: 11.8; 200 m: 23.3; 400 m: 52.6; 800 m: 1:59.6; 1500 m: 4:15; 5000 m: 16:17; 10.000 m: 35:02; 110 m zapreke: 16.5; 400 m zapreke: 57.8; skok v višino: 1.67 m; skok v daljavo: 6.91 m; skok s palico v višino: 3.50 m; troskok 13.68 m; kroglja: 11.90 m; disk: 39.68 m; kopje: 45.88 m; ključvo: 40.71 m; štafeta 4x100 m: 45 sek.; štafeta 4x400 metrov: 3:35.6.

Prvenstvo nemških lahkoatletin. Nemške lahkoatletinje so tekmovala preteklo nedeljo v Weimaru za prvenstvo v lahki atletiki ter so dosegle sledeče rezultate: 100 m: Kraus (Draždane) 12; skok v višino: Niederhoff (Velbert) 1.58 m; disk: Braumüller (Berlin) 38.75 m; 80 m zapreke: Engelhardt

Da je v Nemčiji nacionalni socializem ali hitlerizem s tako silo zavladal, je poleg silne socialne bede — Vi ne veste, kakšna revščina vlada tukaj po družinah! — kriv tudi protestantizem. Da ljudje od lakote ne umirajo, to se je zahvaliti samo socialni preskrbi, ki je v Nemčiji pač razvita, kakor nikjer drugod. Protestantizem pa ljudem ne more dati nobenega ideala, nobenega poleta, zato pa se ljudje oklepajo drugih idej in se zanje navdušujejo. Nacionalizem ali komunizem, komunizem ali nacionalizem — kaj hočete? Jaz te ljudi, protestante, pomilujem. So tudi med njimi prav dobri, a velika masa je versko mrtva. Tudi o protestantizmu bi bilo vredno več pisati. To je problem veličanske važnosti in dalekosežnosti. Če Vam je prav, pa lahko o tem še kaj napišem.

Za danes še samo tole: Rekel sem, da Hitlerjeva vlada hoče nastopiti zoper nedeljsko delo. V »Slovincu« sem pa bral, kako v Ljubljani po tivoljskih travnikih ob nedeljah pridno mrvo kosite, sušite in nakladate. Ko je bilo leta 1927 z našimi rojaki vred osemnajst nemških duhovnikov v Sloveniji, sem jih peljal v nedeljo na sprehod v Tivoli. In tam smo videli isti prizor. Nemški gospodje so se nad tem tako zgražali, da me je bilo pošteno sram, da kaj takega vidijo v katoliški Sloveniji. Da bi jim dal malo zadoščenja, sem stopil do enega debeluhastega možakarja, ki je prav pridno vitel grablje, v vprašanju, zakaj da v nedeljo delajo, ko ni nobene potrebe, da se tuji nad nami zgrajajo. Seveda me je nahnul po lepi kranjski maniri s »farjem«, ki ga to nič ne briga. In od takrat dalje, pa že od prej, se ta reč vsako leto ponavlja. Pri tej brezposelnosti je nedeljsko delo samo ljubo kljubovanje božji postavi in nagajanje in izzivanje krščanskega ljudstva. V »Slovincu« se je nekdo po pravici spotikal nad takim docela nepotrebnim oskrnjanjem Gospodovega dneva. A to ne bo pomagalo. Drugo leto bo ista — če ne boste ubrali drugih korakov. Zoper tako počenjanje in izzivanje bi bilo treba javnega in močnega odpora. Če boste to mirno gledali, bo vedno huje. Nedeljsko delo se prav v tej dobi kričeče brezposelnosti kričeče razpaša. V Berlinu se nedelja bolj praznuje (ne rečem, posvečuje) kakor v Ljubljani; desetkrat bolj pa kakor v Zagrebu, kjer je vsako nedeljo in praznik semen na veliko in na debelo, nad čemer se mi je tudi neka nemška družba hudo pritožila. V nedeljo — kaj takega! Po nemških mestih, protestantskih kakor katoliških, ni v nedeljo na trgu nobene branjeve! Prodajalne so samo za kruh in mleko par ur zjutraj odprte. Če se ne boste nedeljskemu delu z vso silo krščanske odločnosti uprli in vsa mogoča dovoljena sredstva proti temu porabili, boste prišli na Francosko, kjer kmet v nedeljo gnoj vozi in orje. In če je konec nedelje, je konec krščanstva ...

Sicer pa zdrava domovina, mili moj slovenski kraj!

(Berlin) 12.3; skok v daljavo: Grimme (Bremen) 5.79 m; kopje: Schumann (Essen) 39.35 m; 200 m: Dollinger (Nürnberg) 26; kroglja: Schröder (Mundenheim) 13.605 m; petloboj: Maier (Monakovo) 375 točk (rekord).

Amerikanci so pred svojim odhodom v domovino startali še v Parizu, kjer so dosegli naslednje rezultate: 100 m: Metcalfe 10.4 sek.; 400 m: Fuqua 47.2 (najboljši njegov čas na evropski turneji); 3000 m: Lefebvre 8:33 (nov francoski rekord). Amerikanec M. Clusky je bil četrti; 110 m zapreke: Morris 14.6; skok v višino: Spitz 1.96 m; disk: Anderson 49.43 m; njegov rojak Laborde ga je vrgl 48.22 m, Francoza Noel in Winter pa 47.36, oziroma 47.1 m. Amerikanskim lahkoatletom se menda nič ne mudi domov, ker so zaprosili svojo zvezo, da jim dovoli startati tudi v Turinu na svetovnih akademskih igrah, ki se vrše meseca septembra.

Siljajni uspehi japonskih plavalcev. Japonci so dosegli pri svojih plavalnih prvenstvih take rezultate, da se jim čudi ves svet. O svetovnem rekordu, ki ga je dosegel ob tej priliki plavalec Makino, je naš list že poročal. Sedaj si pa oglejmo še nekatere druge rezultate. Prvi dan so bile same predtekmice. Najboljši čas na 100 m je dosegel Yusa z 58 sek. Tudi na 200 m je Yusa dosegel najboljši čas z 2:13.6. Na 400 m je Makino dosegel boljši čas kot Crabbe na olimpijadi. Za omenjeno prvo je rabil 4:47.6, 1500 m proga je presenetila. Makino jo je preplaval v 19:20.4, sicer v slabšem času kot je Kitamurasov rezultat na olimpijadi, toda njegov čas z delne proge 1000 m je občudovanja vreden svetovni rekord 12:51.6. Naslednji dan je na 400 m zmagal Kitamura s časom 4:46.6.

Zadnji dan so se vršile odločilne borbe. Največje zanimanje je vladalo za boj na 400 m med Makinom in Kitamuro. V končni borbi je zmagal Makino s časom 4:46.4 in postavil nov svetovni rekord. Tudi ostali rezultati so prvovrstni: 100 m: Yusa 58.2; 200 m: Yusa 2:13; 400 m: Makino 4:46.4; 100 m prsno: Koike 1:48.8; 200 m prsno: Koike 2:44.6; 100 m hrbtno: Kyokawa 1:11; 200 m hrbtno: Kyokawa 2:35.

Novi svetovni rekordi v kolesarstvu. Holanec Van Hout je na dirkališču v Roemondou postavil dva nova svetovna rekorda, in sicer na 5 km s časom 6:25, dalje na 10 km s časom 13:06.3. Omenjeni dirkač bo poskusil v kratkem rušiti rekord v enourni vožnji. Dosedajni rekord na 5 km je imel Oskar Egg s časom 6:41.2, na 10 km pa Archambaud s časom 13:29.4.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Petek, 25. avg.: 12.15 Reprodukcijsna glasba 12.45 Novice iz današnjih dnevnikov 13.00 Časovna in vremenska napoved 18.03 Reprodukcijsna glasba 19.00 Radio orkester 20.00 Slike iz narave (Joža Herfort) 20.30 Prenos iz Beograda: Koncert 22.30 Plošče.

Sobota, 26. avgusta: 12.15 Reprodukcijsna glasba 12.45 Novice iz današnjih dnevnikov 13.00 Časovna in vremenska napoved 13.03 Reprodukcijsna glasba 19.00 Radio orkester 20.00 Pregled zunanjih političnih dogodkov (dr. Jug) 20.30 Pevski solistični koncert g. Banovca 21.15 Harmonika, g. Stanko 21.45 Čas, poročila 22.00 Radio-jazz.

Drugi programi

Sobota, 26. avgusta:

Belgrad: 19.00 Mendelssohnova sonata za violino in klavir 20.30 Prenos koncerta iz Novega Sada — Zagreb: 20.30 Koncert radio orkestra — Dunaj: 18.30 Koncert dunajskih simfonikov — 20.30 Prenos iz Turina: opera »André Chénier« — Brno: 19.10 Lokalni koncert — Budimpešta: 13.30 Salonska kapela 19.00 Vojaske orkester 22.25 Čiganska kapela — London: 16.45 Orgelski koncert 20.00 BBC orkester s solisti — Milan: 20.00 Pester večer — Varšava: 18.15 Predavanje o Jugoslaviji (iz »Radio-Beograd«)

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženski oglas Din 2.—. Neimenjani znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglas se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonsko 3 mm visoka petlina vrstica po Din 2.50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znak.

Službe iščejo

Kuharica
starejša, išče službo, najraje gre h kakemu gospodovniku ali manjši družini. Naslov pove uprava »Slovenca« št. 9733. (a)

Služkinja
pridna in poštena, vajena pospravljanja, pranja, likanja in šivanja ter nekoliko kuhanja, želi h kakšni kresčanski družini v službo s 1. septembrom. Plača po dogovoru. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9716. (a)

Službodob

Mojsterico
ki mora biti popolnoma izveščana v krojenju in kombiniranju modernih vzorcev, takoj sprejme tovarna pletenin. Plača in pogoji po dogovoru. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Mojsterico« št. 9604. (b)

Samska hišnica
se sprejme. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Poštena« št. 9717. (b)

Izurjeno pletiljo
za Links-Links pletilni stroj in več za navadne pletilne stroje, sprejme takoj tovarna pletenin »Zlatno Janje«, Zagreb, Sermaževa ulica 4. (b)

Knjigovodkinjo
samostojno, sposobno vseh pisarniških del, išče večja trgovina na deželi. Ponudbe z navedbo sposobnosti in dosedanjega službovanja prosimo na upravo »Slovenca« pod »Natančna« št. 9715. (b)

Trgovska pomočnica
mlajša moč, za vodstvo podružnice, pridna, zanesljiva in poštena, se sprejme. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Takojšen nastop« št. 9709.

Dijaki

Stanovanje
za 2 sestre učiteljic, za vso oskrbo, dušno in telesno, se išče pri kakšni dobri katoliški družini. Pripravljeni sta instruirati. Ponudbe takoj na župni urad Trebnje. (D)

Tri dijake akademike
sprejemam v popoldne oskrbo po nizki ceni v veliko in svetlo sobo prav blizu tehnične šole, realke in univerze. Naslov v trafiki Modic, Kopitarjeva 4. (D)

Stanovanja

ODDAJO:
Stanovanje
manzardno, soba in kuhinja, prenovljeno — se takoj odda mirni stranki. Naslov pri hišnici, Dvorni trg 1. (c)

Soba
opremljena, prosta 1. septembra, sredi mesta. — Naslov: Hišnica, Dvorni trg 1. (c)

Separirano sobo
opremljeno ali prazno, v novi vili, oddam gospodini. Vprašati v Kumarnovski ulici 21 (bližina cerkve sv. Jožefa). (c)

Posrestva

Doben oglas v »Slovenca«
posrestvo ti hitro prodaja, če že ne z gotovim denarjem pač kupca ti s knjižico da.

Lepo posrestvo
primerno za gostilno ali drugo obrt, z žago na stalni vodi — se prodaja. Plača se lahko s hranilnimi knjižicami članic Zadrugne zveze v Ljubljani. — Pojasnila daje: Kmečka posojilnica v Mozirju. (p)

Dvornadstropna hiša
na zelo prometnem kraju, v prijaznem mestu Gorénjske, s trgovino mešane blaga in trafiko — takoj prodam. Obrtni list na razpolago. Plačilni pogoji ugodni. Le resne ponudbe pod šifro »Dvornadstropna hiša« št. 9718 na upravo »Slovenca«. (p)

Auto-motor

Motorno kolo
popolnoma novo, nevoženo, odlične znamke, se prodaja radi primanjkljaja kupne vsote. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Izguba naplčila« št. 9656. (f)

Kupimo

Prikolico za motor
dobro ohranjeno ali samo staro šasijo, kupim. Franc Jerko ml., Črnuče. (k)

Gabrova drva
(črn ali bel gaber) kupi Uran Franc, Ljubljana, Pražakova 8. (k)

Prodamo

Če arto svoj stari prodajal
af motorja bi znebiti se rad hrz kupcev ti mnogo priženi Slovenčev najmanjši inserat

Nogavice, rokavice
in pletenine Vam oudi v veliki izbiri narugodne in najceneje tvrdka Karl Prelog Ljubljana Židovska ulica in Stari trg (l)

Specialno izbiro
modnih hlač in pumpar
dobite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra c.

Sveže slive
namizne bruske, jabolka, lubenice (melone), paradiznike in kumare kg 3 Din, zdravilni med kanta 10 kg 140 Din, 30 kg 360 Din — razpošilja brzovozno franko kupčev postaji: G. Drechsler, Tuzla. (l)

Trapist sir
po 8 in 10 Din za kg. Preprodajalcem izredno znižane cene. Mlekarna v pasaji nebotičnika. (l)

Kočijo
lepo, lahko, in par voz samcev, vse takoj rabljivo, prodam ali zamenjam za zapravljivček. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9721. (l)

Vreče
za ogelje, lepe, nudim po primerni ceni. Ljudevit Sire, Kranj. (l)

Žganje
slivovko, in vinsko, z jamčeno pristno, dobite najceneje na debelo in drobno pri Danimir Pačniku v Laškem. (l)

Imamo takoi
zo prodati:
strešno opeko, leseno strešno konstrukcijo, lončene peči, vrata, okna, štedilnike, klosetne naprave, vodovodni material itd. — Vprašati pri Strojnih tovarnah in li-varnah d. d., Ljubljana, kjer je material tudi na ogled.

Obrt

Koruzo za krmo
oddaja najceneje veletrgovina žita in moka A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24.

Čitajte in širite
»Slovenca«!

Le nikar ne poslušaj ...

vsakega mešetarja, kadar bi rad dal iz hleva kako živinčce za pleme. Raje naroči za nekaj dinarjev mali oglas v »Slovenca«. Oglasilo se ti bo že po prvi objavi toliko vpraševalcev, da boš lahko prav dobro prodal.

In tako stori pri vsakem nakupu ali prodaji!

GROZDJE,

češplje, melone ter drugo sadje in zelenjavo najceneje in najboljše pri

Evgen Lederer

bančno in kom. društvo eksport sadja in zelenjave
Novi Sad, Wilsonov trg 7
Skladišče: Temerinska 21. Telefon 22-14 u 30-15

Nov zvezek pridig

za nedelje in praznike:

DR MIHAEL OPEKA

Raztreseno klasje

II. zvezek — 17 govorov — je ravnokar izšel in stane neverzan Din 24.—; polplatno Din 32.—, platno Din 40.—, Založila

Jugoslovanska knjigarna
v Ljubljani.

Popolen seznam dr. Opekovih govorov (24 knjig) je brezplačno na razpolago.

Zahvala

Za številne dokaze iskrenega sočutja ob smrti naše nepozabne soproge in matere, gospe

Drage Jordan

za poklonjeno prekrasno cvetje in vence, se vsem prav prisrčno zahvaljujemo. Posebej nas veže dolžnost zahvaliti se g. zdravniku dr. Jenšterlu za ves trud v težkih dneh bolezni, č. g. kaplanu Korbanu za lepe in tolažilne besede na grobu, ženski Marijini družbi, ter končno vsem množičnim prijateljem in znancem, ki so našo blago pokojno spremlili v prerani grob.

Trbovlje, dne 24. avgusta 1933.

Zalujoči soprogi in otroci.

Voščilo!

K praznovanju 60. imendana gospoda Ludovika Vlahoviča, posestnika, mesarja in gostilničarja, k 35 letnici njegove poroke z njegovo blago gospo Julijano in istočasno imendano njunega vrliga sina, izrekamo njegovi nameščenci iskrene častitke s prisrčno željo, da jih Vsemogočni obilno blagoslovi ter jim nakloni obilico večnih in časnih darov, predvsem sreče in zdravja, da bomo lahko še dolgo let uživali njihovo blago naklonjenost.

Hvaležni in vdani uslužbenci.

JESENSKI LIPSKI SEJEM 1933

Začetek dne 27. avgusta

Na nemških državnih železnica 33 1/2 % popusta

Vsa polasnila daje:

ING. G. TONNIES, LJUBLJANA

Dvořakova ulica 3/II - Tel. 2762

ali Zvanični biro Lajpeškega Sajma, Beograd, Knez Mihajlova 33

Za vsa zavarovanja pride v poštev le

Vzajemna zavarovalnica

Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

ZAVARUJE: 1. požar. 2. vlom, nezgode, jamstvo, kasko, steklo, zvonove. 3. življenjska zavarovanja v vseh modernih kombinacijah, posmrtninsko zavarovanje »Karitas«

Zavarujte sebe in svoje imetje edino pri domači slovenski zavarovalnici.

Ljudska posojilnica

v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v novi lastni palači

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje.

Denar le pri njej naložen popolnoma varno, ker jamči zanj poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

Brez posebnega obvestila

V neizmerni žalosti naznanjamo, da je naš najdražji soprog, oče, stric in svak, gospod

WEIXLER RUDOLF

davčni upravitelj v pokou

danes, dne 24. avgusta 1933 ob pol šestih nenadoma umrl vsled srčne kapi, previden s svetotajstvi.

Pogreb blagopokojnika bo v soboto, dne 26. avgusta 1933 ob pol 5 popoldne iz hiše žalosti Trdinova cesta 12 na šmihelsko pokopališče.

Novo mesto, dne 24. avgusta 1933.

Zalujoča soproga Ema in otroci: Mila, Erna, Rudolf, Emica in ostalo sorodstvo.

Samuel Lover:

RORY O'MORE

Irski ljudski roman.

»Vraga, če morem videti kaj lepega na nji ali na kakšni drugi njene vrste,« se je odrezal Rory; »zakaj po tistem butanju in trganju, ki sem ga prestajal, ko sem šel čez morje, ne bom nikdar več rekel dobre besede o kakšni ladji, dokler bom živ; a pri moji veri, dolgo ne bi bil, če bi moral biti na ladji in upam, mr. De Lacy, da tudi vi ne boste ostali pri tem pomorskem poslu.«

»Ne, ne, Rory, ne bojte se! Na fregati bom samo obedoval s svojim prijateljem tu, ki je njen kapitan, drevi pa pojdemo na suho.«

»Na suho! O, Bog bodi zahvaljen! Kako sem vesel!« »Med tem, Rory, mi boste povedali, kako ste prav za prav prišli na De Welskeinovo jadnico.«

»Po svoji lastni volji gotovo ne, to vam lahko rečem, pri moji veri, da ne!«

»Mislim sem si, da ne. Ali je bilo to De Welskeinovo delo?«

»Pri moji veri, da ne vem, delo vseh skupaj. Vidite, imel sem smolo, da sem prišel skupaj s tistim umazanim Scrubbsom in ...«

»Stojte, Rory,« ga je prekinil De Lacy, »zdaj smo že pri fregati. Kadar bomo zgoraj, mi boste povedali vso storijsko.«

Ko so prišli na krov, se je Rory neizmerno čutil in z odprtimi usti gledal. Ni vedel, nad čem bi bolj strmel, ali nad njenimi visokimi jambori, labirintom njenih jader in vrvi, njeno velikansko obsežnostjo ali nad celimi vrstami topov. Šele ko ga je De Lacy potrepil po ramu, se je zbudil iz zamaknenosti.

»Tristo medvedov, to je pa lepo,« je priznal Rory, »moram reči, da je!«

»Pozneje boste videli vsa čudesa bojne ladje,« je obetal De Lacy, »a za zdaj pojdite z menoj in kapitanom v kabino in povejte mi vse podrobno o svojih doživljajih, ki so vas prinesli čez morje.«

Rory je šel z njima in začel De Lacyju na dolgo in široko pripovedovati, kako se je sešel s Scrubbsom, kako sta šla domov v nevihti, kako je rešil iz razvaline De Welskeina in njegovo tolpo in kako so ju potem ujeli in odpeljali.

»Ali je Scrubbs tudi na ladji?« je vprašal De Lacy.

»Je.«

»In ali veste, zakaj so vse to storili?«

»Ne vem več kakor to, kar sem vam povedal.«

»Zal mi je, da se je vse to zgodilo in bojim se, da bi se na Irskem iz tega kaj zlega ne skuhalo. Da se tak lopov kakor je ta tihotapec drzne vmešavati v take reči, je od sile! Zelo žal mi je, da se je to zgodilo!«

»Tudi meni je, pri moji veri,« je dejal Rory, »in srce me boli, če mislim, kako mati in Mary trpita, ker ne vesta, kaj se je zgodilo z menoj.«

»Da so Scrubbsa odpeljali, bo dvignilo veliko prahu,« je pripomnil De Lacy.

»Pri moji veri, saj je delal zadosti prahu, ko so ga ugrabili! In kaj nameravate storiti zaradi njega, gospod?«

»Nič. On me ne briga, ampak zlo, ki bo nastalo iz tega, da je izginil. Da so ga odpeljali, je tako slabo, da slabše ne more biti, in če bi ga nazaj poslali, ne bi nič pomagalo. Kar je, je. Zdaj lahko z njim naredi, kar hočejo. A zaradi vašega izkrcanja, Rory, se bom posvetoval s kapitanom.«

»Vi me menda ne boste poslali na suho, gospod, ne da bi tudi vi šli z menoj. Pri moji veri, rajši bi bil

na morju z vami kakor na suhem brez vas,« je plaho dejal Rory.

»Ne, ne, saj se ne bova ločila, Rory, ne bojte se,« je presrečno odvrnil De Lacy, »a pomislite, da ste na obali Francije, in ker ste tujec, zlasti pa angleški podanik ...?«

»Jaz, da sem angleški podanik?« je vzkipek Rory.

»Da, ali niste?«

»Pri Bogu, da nisem; jaz sem Irec, hvala Bogu!«

»Prav, ste pa vsekakor inozemec.«

»Inozemec! Jaz da sem inozemec! Kaj pa sploh mislite, mr. De Lacy? Saj veste, da sem Irec in ne inozemec.«

»Tu ste inozemec.«

»Pri moji veri, da nisem; oni so inozemci,« se je pogajal Rory.

»No, ste pa najmanj tujec.«

»To bom priznal, to.«

»Torej, ker ste tujec v ti deželi, si je treba pre-skrbeti zaščito.«

»Zakaj? Ali mislite, da se bojim? Da bi se te ne-ščice majhnih Francozov bal?«

»O, ti niso tako majhni, Rory.«

»Veliki ali majhni, to mi je vseeno.«

»Vem, da se nikogar ne bojite, Rory, a zaščita, o kateri govorim, je zaščita glede varnosti pred postavo, zakaj na svetu so take reči kakor postava, Rory.«

»Vrag naj vzame postave! Te vedno spravljajo šlo-veka v »sitnosti, gospod.«

»To se ne more spremeniti, Rory. Torej s kapitanom se bova posvetovala o tej zadevi, med tem vas bom pa izročil nekomu, ki vam bo razkazal vsa čudesa ladje, kar vas bo gotovo kratkočasil,« je končal De Lacy in kmalu nato je kapitan poklical v kabino mor-narja in mu velel, naj mu razkaže vso fregato.